

Хрещатик

+ TV-програма

газета київської міської ради

№171 (4571) | четвер | 20 листопада 2014 р.

Попит і ціни на столичну нерухомість падають

стор. 6

Столичний баскетбольний клуб "Будівельник" продовжує свою переможну серію

стор. 21

Мобільні мийки контейнерів

стор. 2

День "білих листочків"

стор. 3

Під знаком Майдану

стор. 4

Репутація - у тренді

стор. 7

Замість пігулок

стор. 8

Святкуємо Новий рік по-новому

стор. 9

НОВИНИ

У суботу в столиці ярмаркуватимуть

Як повідомили «Хрещатику» в управлінні внутрішньої торгівлі та побуту, 22 листопада в столиці відбудуться традиційні сільськогосподарські ярмарки. Зокрема в суботу в місті торгуватимуть в Голосіївському районі на вул. Бурмистенка (у межах вул. Васильківської та Ломоносова), на вул. Паньківській; в Деснянському – на вул. М. Цветаєвої (у межах вул. Закревського та просп. В. Маяковського), на вул. Лисківській (у межах вул. Милославської та Радунської); на вул. Академіка Курчатова (у межах вул. Мілютенка та Братиславської); в Дніпровському – на бульв. О. Давидова, 2-12; в Оболонському – на просп. Оболонському, 21-43; в Печерському – на вул. М. Задніпровського (у межах бульв. Лесі Українки та вул. Щорса); в Подільському – на просп. Московському (біля Куренівського парку); в Святошинському – на вул. Семашка; в Солом'янському – на вул. Героїв Севастополя, 42 (у межах вул. Донця та Стражеска); в Шевченківському – на вул. В. Василевської, 1-17.

На ярмарках споживачам будуть запропоновані різноманітні продукти харчування у широкому асортименті з різних регіонів України за цінами, на 10-15% нижчими від ринкових.

Подорожчання проїзду в метро: що покращиться з новими тарифами? стор. 2

Перспективи розвитку соціальної реклами стор. 3

Палітра сучасного мистецтва стор. 23

Ціна за якість

У столичному метрополітені розповіли про майбутнє підвищення тарифів

Посадовці столичного метрополітену провели прес-конференцію стосовно підвищення тарифів на проїзд у метро. Вони зауважили, що підвищення вартості відбудеться, і воно вкрай необхідне, адже лише собівартість проїзду для одного пасажера складає 3,11 грн. Необхідно також проводити ремонтні роботи та модернізацію підземки. Про комфорт для користувачів також не забули.

Кирило ФОМІНОВ | «Хрещатик»

Представники столичної підземки провели прес-конференцію стосовно цікавого для громадян питання збільшення вартості проїзду. За словами комунальників, нинішній тариф вже давно втратив свою актуальність і тримати надалі проїзд по 2 грн неможливо. «Собівартість перевезення одного пасажера у 2014 році — на рівні 3,11 грн. На наступний рік ми очікуємо собівартість на рівні 3,16 грн», — заявив заступник начальника КП «Київський метрополітен» Валерій Гавриленко. За його словами, з минулого підвищення тарифу на проїзд у 2008 році тариф на електроенергію зріс на 72 %, а індекс інфляції склав приблизно 190 %. Посадовець зазначив, що у зв'язку з цими факторами питання підвищення тарифів вкрай актуальне. Для порівняння, у Харківському метрополітені вартість проїзду для одного пасажера складає 3 грн.

Проте питання стоїть не тільки у необхідності покрити собівартість проїзду. Дуже важливо щонайменше підтримувати роботу метрополітену у належному стані. «Попри великий первинний ресурс та регулярні ремонтні роботи, ми не можемо використовувати обладнання нескінченно. Його необхідно оновлювати. Окрім того, новий час диктує нові вимоги безпеки та комфорту. Метрополітен — найдорожчий вид громадського транспорту, адже це підземний комплекс», — зазначає Володимир Зель, головний інженер КП «Київський метрополітен». За його словами, необхідно також проводити роботи із укріплення ґрунту на деяких ділянках, де проходять нові тунелі. Замінювати треба і зношені рейки, і застарілі ескалатори, і системи життєзабезпечення тощо. І покращити ситуацію зможе лише підвищення та-

Фото: Юлія КОПУСЕНКА

За словами фахівців, покращити ситуацію в метрополітені зможе лише підвищення тарифу на перевезення пасажирів, тому що пасажиропотік забезпечує 80 % прибутку комунального підприємства

рифу на перевезення пасажирів, тому що пасажиропотік забезпечує 80 % прибутку комунального підприємства.

Проте мова йде не тільки про підвищення безпеки, а й про покращення умов для пасажирів, створення додаткового комфорту. Так, вже зараз підписується договір із компанією «Фідо мобайл» на встановлення Wi-Fi у метрополітені, зокрема й у ваго-

нах. Кияни та гості столиці зможуть безкоштовно користуватися мережею Інтернет, проте із обмеженням швидкості. Для повноцінного користування можна буде купити абонемент. Також компанія забезпечить трансляцію із камер спостереження метро на пультах МВС, що забезпечить міліцію своєчасною та повною інформацією стосовно злочинності у підземці. Значно зросте швид-

кість реагування правоохоронців за призначенням.

Проте посадовці зазначили, що вони не можуть сказати, коли саме і наскільки зросте вартість проїзду. Це завдання та повноваження міської влади. «Ми передали свої пропозиції з усіма необхідними документами до КМДА. Там спеціальна комісія усе вивчить та прийме відповідне рішення», — повідомив Володимир Зель ■

У столиці презентували сучасну машину для мобільної мийки контейнерів

МАШИНУ для мобільної мийки контейнерів презентували у рамках XII Міжнародної виставки «КОМУНТЕХ-2014». Наразі КП «Київкомунсервіс» — єдине підприємство, яке пропонує послуги з очищення та дезінфекції контейнерів для збору твердих побутових відходів. Адже жодна організація в столиці не надає її в належному обсязі та відповідно до всіх норм і стандартів. У підприємстві сподіваються, що впровадження такої послуги буде корисним і для пе-

ревізників, і для організацій, на балансі яких знаходяться контейнери. «Мийка контейнерів призначена для забезпечення санітарно-гігієнічних норм. Якщо резервуари не мити, вони за певний час «обрастають» органічним шаром, що призводить до неприємного запаху, а також погіршення стану самого контейнера. Він починає іржавіти і через утворені в дні дірки нечистоти потрапляють просто на асфальт. Тільки регулярне миття сміттєвих контейнерів

Смітники почистять

КП «Київкомунсервіс» запроваджує послугу мобільної мийки контейнерів для побутових відходів

Днями у Києві презентували машину для мобільної мийки контейнерів. На сьогодні КП «Київкомунсервіс» — єдине підприємство в столиці, яке пропонує такі послуги. Як часто смітники мають обробляти в такий спосіб та скільки така послуга коштуватиме для операторів, дізнавалися журналісти «Хрещатика».

Олена ЗАРЕЦЬКА | «Хрещатик»

дозволить утримувати їх у належному стані», — зазначив директор КП «Київкомунсервіс» Євген Русін.

Цей процес для операторів не займатиме багато часу. Так, на мийку одного контейнера потрібно близько двох хвилин, а вартість такої послуги становить 59,40 грн з ПДВ. Ще одна зручність для власників — контейнер не потрібно нікуди транспортувати. Машина сама виїжджає за вказаною адресою в узгоджений час та проводить очистку. Оплачувати послуги будуть балансоутримувачі сміттєвих контейнерів.

При цьому Євген Русін наголосив, що згідно з наказом Міністерства охорони здо-

ров'я України № 145 від 17.03.2011 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць» та п. 2.15 Державних санітарних норм, власник контейнерів для зберігання побутових відходів зобов'язаний забезпечити їх миття та дезінфекцію засобами, дозволеними до використання Міністерством охорони здоров'я України. У літній період року — не рідше одного разу на 10 днів, а в інші періоди — не рідше одного разу на місяць.

До речі, після завершення XII Міжнародної спеціалізованої виставки «КОМУНТЕХ-2014» КП «Київкомунсервіс» нагороджено дипломом ■

День «білих листочків»

■ Щороку Київська дитяча лікарня № 1 повертає до життя сотні недоношених малюків

До Міжнародного дня недоношеної дитини відділенню анестезіології і інтенсивної терапії новонароджених передали благодійну допомогу. В результаті добродійного аукціону були придбані предмети для виходжування недоношених діток. А саме фонд «Торопижки» передав спеціальні матраци та подушечки, косметичні засоби для догляду за малечою.

Леся КЕСАРЧУК | «Хрещатик»

У ВІДДІЛЕННІ анестезіології для новонароджених завжди царює тиша та спокій. Адже саме там в спеціальних інкубаторах виходжують недоношених діток. Вони ще зовсім маленькі, з різною вагою — починаючи від 500 грамів. Ось що розповів черговий лікар відділення анестезіології і інтенсивної терапії новонароджених Андрій Пікож: «Недоношені діти — це особливі діти. Їх не можна порівнювати зі звичайними дітьми. Уявіть собі, малюк народжується на 27-му тижні гестації. В цей час діти мають перебувати в лоні матері, де тепло, тихо і дуже зручно, але в зв'язку із різними обставинами вони з'являються на світ передчасно. Всі функції і системи у таких малюків незрілі. Звичайна здорова дитина народжується на 38-му тижні гестації, тому для недоношених малюків потрібні спеціальні умови. І усі наші зусилля спрямовані на

До Міжнародного дня недоношеної дитини відділенню анестезіології і інтенсивної терапії новонароджених благодійники передали спеціальні матраци та подушечки, косметичні засоби для догляду за малечою

забезпечення як медичного, так і комфортного догляду за такими дітьми».

Щорічно на планеті народжується 15 мільйонів недоношених діток. Іншими словами, це кожен десятий. Мама одного з малюків, Олена Полосьмак, пригадує, як сильно вона хотіла мати дитину, і нарешті Бог подарував їй це щас-

тя, однак не минулося без великих складнощів. Молода мама народжувала свого синочка Іванка на 28-му тижні вагітності. Він був ще зовсім незрілий і дуже маленький. В той день, пригадує Олена, Київ борювався зі сніговою негодою. «Про те, що її дитина народиться на 28-му тижні, ніхто навіть не підозрював, — розповіла Олена, три-

маючи синочка на руках. — Із критичною вагою Іванка направили до відділення інтенсивної терапії. Його вага була 1 кілограм 380 грамів. Коли я стояла біля боксика дитини, лікарі, які доглядали за Іванком, казали, що треба просто вірити. Я відчула тоді, як важко щоранку вислуховувати про стабільно важкий стан дитини. Але

всі казали, що треба радіти слову «стабільно», а все важке мине. Я знаю, як це складно, коли діти народжуються раніше терміну. Я плакала, а мені сказали, що плакати не можна. Я дійсно вірила. Сьогодні моєму синочку уже півтора року. Він життєрадісний, допитливий: такий, як і всі. Саме діти дають силу і віру в краще. Я щаслива, що потрапила саме в це відділення. Для мого сина це був перший дім, і я дуже вдячна всім лікарям».

Таких вдячних мам у дитячій лікарні, на щастя, багато. В Києві, з відкриттям перинатального центру, недоношених дітей із критичною масою виходжують без особливих проблем. Тому для таких діток є всі шанси жити і радувати батьків. Переживши народження недоношеної донечки, сім'я Єршових в Києві вирішила допомагати столичній дитячій лікарні. Вони організували благодійний аукціон. «За виручені кошти закупили все необхідне, — розповідає Юрій Єршов, батько недоношеної дитини, організатор благодійної акції. — Коли у нас народилась Полінка, ми навіть не могли подумати, що бувають такі маленькі діти. І як їх доглядати. І що нас чекає, ми теж не знали. І вже потім, коли дивилися, як вона зростає і бігає, сміється, яка вона щаслива і ми разом з нею — це й надихнуло нас створити проект, який би надавав інформацію батькам про таких діток».

Немає більшого щастя тримати на руках свою власну кровиночку. Тому батьки і лікарі роблять усе, аби врятувати маленьке життя. А допомагають їм небайдужі люди, які в день «білих листочків» передали благодійну допомогу дитячій столичній лікарні № 1 ■

НА КРУГЛОМУ столі обговорили перспективи розвитку та реформування системи розміщення соціальної реклами. Захід був організований за ініціатииви Управління з питань реклами КМДА. На події були присутні активісти громадських організацій, які мають своє бачення проблематики. «Я хочу, щоб квоти на со-

ціальну рекламу, що будуть визначені у грудні, формувалися прозоро і відкрито для громадськості. Треба визначити, що саме та де необхідно рекламувати. Громадськість формує свої побажання, а я буду їх лобювати у міськдержадміністрації», — зазначив начальник Управління Артем Біденко.

Зміни у свідомості киян

■ Фахівці і громадськість міста обговорюють перспективи розвитку соціальної реклами у столиці

Управління з питань реклами вирішило зробити значний крок вперед та відмовитися від старих підходів до розміщення соціальної реклами. Начальник підрозділу Артем Біденко зібрав круглий стіл із громадськими активістами та закликав розробити список актуальних нині проблем, що необхідно висвітлювати у соціалці. А також пообіцяв разом із спеціалістами розробити квоти до цих побажань та лобювати їх у КМДА при формуванні плану на розміщення реклами на наступний рік.

Кирило ФОМІНОВ | «Хрещатик»

Усі присутні визнають, що наразі соціальна реклама має дуже відчужений від реальності характер. Місто переповнене закликами, які наразі є вже не актуальними та загальноновизнаними. Ми бачимо борди не найважливіших проблем, а найактивніших рекламодавців. Тому необхідно створювати квоти та розмішувати тільки те, що дійсно необхідно. За Києвом же необхідно залишити лише простір для реклами міста та принципів роботи столичних посадовців. Україна не буде першопроходцем у реформуванні цієї сфери. Активісти пропонують опиратися на європейські та американські напрацювання, які позитивно себе зарекомендували.

«У Сполучених Штатах існує державна Рада, яка визначає актуальні сфери для соціальної реклами. Саме так надаються пріоритети. Також там усі засоби інформації мають виділяти частину свого інформаційного простору для соціалки. Безкоштовно», — розповів директор «Біржі соціальної реклами» Олександр Горлов. Представники громадських організацій визнають, що за останній рік відбулися радикальні зміни у свідомості киян. Вони стали більш суспільно відповідальними. Багато з них намагаються займатися волонтерською діяльністю. Все це означає, що необхідно позбутися застарілих підходів формування

поведінки громадян. Артем Біденко підкреслив, що потрібно визначити найактуальніші проблеми, які поки що незрозумілі людям. І саме їх треба розвивати. «Навіщо нам банальна реклама про 101, якщо на дворі війна», — зазначив пан Біденко.

Артем Ігорович закликав громадськість формувати своє бачення актуальних проблем соціальної сфери міста та надсилати йому свої пропозиції. Потім буде сформовано своєрідну раду із активістів та фахівців, які визнають необхідні квоти. Потім це рішення буде лобюватися Управлінням з питань реклами у столичній держадміністрації ■

Під знаком Майдану

■ Суспільство переросло владу і продовжує боротися за чесність та справедливість

У п'ятницю, 21 листопада Україна відзначатиме річницю київського Майдану, День Гідності та Свободи. Революція Гідності 2013-2014 років розпочалася у столиці. Саме головне місто країни стало драйвером змін, чинником перемоги і прийняло на себе головний удар. Саме у Києві пролилася кров... Але як експерти, так і самі активісти говорять про те, що Майдан триває. Чому революція не завершена і де «рвоне» знову? «Хрещатик» перекидав містки з минулого у майбутнє.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

Столиця як вістря стріли

Події Майдану 2013-2014 років, насамперед у столиці, акумулювали настрої більшості населення країни. Як розповіла директор фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» Ірина Бекешкіна, в акціях на Майдані рік тому взяли участь близько 5% киян і ще 6% з інших регіонів. А допомагали мітингувальникам ще 9%. «Це багато, близько 20% населення. Щоправда, і на цьому треба наголосити, це переважно люди з Західної та Центральної України, хоча і зі сходу було 2%, це також досить багато», — зазначила експерт. Якщо зіставити ці цифри з тими 55% опитаних, котрі позитивно оцінюють Майдан як стихійний протест населення на захист своїх прав, то отримуємо переконливу підтримку Революції Гідності. Тим паче, на думку більшості населення, від Майдану найперше виграв український народ.

Отже, саме Київ сконцентрував тих, хто виступав за модернізацію та трансформацію країни у сучасну європейську державу. Як зазначив у коментарі «Хрещатику» активіст Майдану, депутат Київської ради та новообраний парламентарій Ігор Луценко, саме роль Києва була найвизначнішою, тому що «всі люди, котрі приходили щоразу обороняти Майдан, в основному були кияни. Хоча вони й не жили безпосередньо на Майдані, тому що мали, де жити. У ніч з 18-го на 19-те я бачив багатьох своїх друзів, котрих не бачив місяцями. І вони були готові вийти і захищатися». І вони, на думку голови Українського інституту пам'яті Володимира В'ятровича, мали рацію. Власне, Революція Гідності розпочалася з «ленінопаду», нагадує експерт. «Майдан був антирадянським повстанням, бо «ми мали владу, котра почала з реабілітації всього радянського. Саме за часів правління Яну-

ковича ми отримали політв'язнів, проблему заборони масових зборів. Він упевнено повертав нас у радянське минуле. Це був прищивлений курс радянської історії: викрадення активістів, розстріл мирних демонстрантів у центрі столиці».

І перемовини представників опозиції з тодішньою владою навряд чи змогли б зупинити хід історії. Професор політології Національного університету «Киево-Могилянська академія» Олексій Гарань розповів, що епізод із підписанням угоди стався під тиском Заходу. «Можна дорікати, але, якщо говорити про договір, який укладався з Януковичем, то коли зайшли Штайнмаєр і Сікорський (тодішні очільники МЗС Німеччини та Польщі. — Авт.), вони поставили ультиматум: або ви його підписуєте, або вас усіх вб'ють. За великим рахунком, тоді Захід реально викручував руки. І більшість Ради Майдану проголосувала за це рішення, хоча було зрозуміло, що Майдан його не сприйме». Тим не менше, навіть у такій ситуації Майдан виграв, бо у рамках угоди було реалізовано конституційну реформу, яка дала збалансовану систему влади, а потім Янукович втік, і угода перестала діяти.

Боротьба добра і зла

Революція Гідності навіть рік по тому сприймається як масштабне, але й досі не пізнане до кінця явище. Експерти досі дискутують, що ж це було. Так, Олексій Гарань вважає, що події кінця 2013 — початку 2014 року доцільно охарактеризувати як мирний протест, який переріс у повстання. При цьому Майдан не став соціальною революцією, бо не призвів до кардинальних змін у соціальному фундаменті.

На думку Володимира В'ятровича, відповідь на те, чи переросте повстання у революцію, поки

що шукати зарано: «Коли ми говоримо про Революцію Гідності, про переродження кожного з нас, народу, то воно сталося. Але чи зможемо ми енергію масового протесту трансформувати у соціальні перетворення, покаже час». Тим не менше, «чи стануть події 2013-2014 років революцією? Думаю, що стануть».

Утім, є й сприйняття Майдану дещо в іншому ракурсі. Співачка та громадський активіст Руслана Лижичко розповіла, що Майдан для неї став дорожчим за те місце, де вона народилася: «Це те місце, де почала змінюватися історія світу. Ми комплексуюмо говорити пафосні речі, але дійсно там відбувається боротьба добра і зла, і я вважаю це місією українського народу».

Розколи та єднання

Головний урок Майдану 2013-2014 років полягає у тому, що віджиле, старе, те, що стримує розвиток, має піти у небуття. Але воно пручається. І практично ніхто з активістів та експертів не сумнівається, що третій Майдан — не за горами. Тож вони дискутують тільки щодо форматів такого сплеску громадської активності. Передумовами для нього можуть стати ті розколи, котрі не були, на жаль, подолані київським Майданом. Так, за словами Ірини Бекешкіної, «небагато є країн, де революції сталися двічі, і нам треба не стільки святкувати, скільки засвоїти уроки». Один із них — регіональний поділ України. Захід України, за результатами опитувань фонду «Демократичні ініціативи», майже однозначно вважає, що Майдан був усвідомленим протестом. Якщо взяти схід країни, там немає такої однастайності, а думки майже діляться навпіл між негативними і позитивними оцінками Революції Гідності. Причому відчувається боротьба за цих

людей, із ким вони будуть: з пост-Майданом чи з антиМайданом. Особливу позицію у цьому сенсі займає Донбас, де 70% опитаних вважають події у Києві та в Україні державним переворотом, і половина з них переконана, що він відбувся за підтримки Заходу. «І як би ми не говорили, що ця позиція сформована пропагандою, але це факт, і з ним треба рахуватися. На територіях, які контролює ДНР, фактично немає людей, які б позитивно оцінювали Майдан. А на територіях, підконтрольних Україні, такі люди все-таки є», — зазначила пані Бекешкіна.

Регіональний розкол існує, але саме Майдан створив передумови для реального його подолання. «Зцементувалася українська політична нація. Ми не бачимо дискусії, хто якою мовою розмовляє, в яку церкву ходить. Нині інші критерії: що ти зробив для України», — звернув увагу на тренд Олексій Гарань.

І знову триватиме бій

Спочивати на революційних чи повстанських лаврах зарано. Як підтвердила Ірина Бекешкіна, більшість опитаних експертів вважають, що Майдан-3 дійсно можливий. Адаже серед вимог, які висував Майдан, залишилися нерелізованими такі: покарання винних у репресіях та боротьба з корупцією.

Та боятися його не треба. Один з активістів Майдану, обраний народним депутатом за списком «Блоку Петра Порошенка», Мустафа Найєм висловив думку, що Майдан-3 станеться, знову ж таки, на захист суспільством своїх прав, проти влади, котра втратить легітимність, тому він і буде прогресивним. Однак де саме буде Майдан-3? Він вважає, що полем битви має стати Верховна Рада — активісти Майдану, які пройшли до парламенту за списками різ-

них партій, повинні об'єднатися і продовжувати втілювати у життя вимоги Майдану. І хоча є загроза бути поглиненими системою, активісти мають вистояти і домагатися, найперше, виконання угоди про Асоціацію з Європейським союзом, втілення високих європейських стандартів життя. Володимир В'ятрович також вважає, що активісти повинні продовжувати свою нелегку роботу. «Однією з основних помилок 2004 року була та, що активісти сказали, мовляв, ми своє відвоювали, і відійшли. І те, що зараз багато активістів, молоді пішли у політику, дає шанс на зміни. Добре, що молоді люди йдуть і у виконавчу владу, адже виконавча робота може «перетерти» будь-яку законодавчу ініціативу, тому вона важлива, — зазначив експерт. — Ми змогли інфікувати владу страхом перед суспільством. Якби цього не відбулося, ми мали б Білорусь, де молодь інфікована страхом перед державою».

Утім, якщо у Верховній Раді не буде Майдану, він буде на вулицях. Олексій Гарань попереджає, що це призведе до дестабілізації ситуації, що буде на користь президенту РФ Володимиру Путіну, особливо якщо апелювати до комбатів. Водночас, переконаний експерт, нам потрібна нова мобілізація, у тому числі інформаційна: «Вибори пройшли. Нам треба реагувати, діяти рішуче».

Ігор Луценко також бачить перспективи нових сплесків активності. «У мене навіть є математичні розрахунки на цю тему. Була обіцянка виплатити сім'ям загиблих героїв Небесної Сотні близько 1 млн грн. За моєю інформацією, виплатили десь по 120 чи по 140 тис. грн. Грубо кажучи, завдання революції виконані на 15%». Причому наступні протести навряд чи будуть мирними і ненасильницькими, тому депутат не став називати їх Майданом. Революція триватиме, цього не уникнути, і Київ знову буде епіцентром.

Майдан триває, бо проблеми не вирішено. У цьому переконана і співачка Руслана. І вона ж висловила ті емоції, котрі, скоріше, призведуть до Майдану-3, ніж якісь економічні чи політичні чинники: «У нашій країні продовжують існувати феодали. Ці циркачі думають, що й далі так буде. Але Майдан — це «конкретний шухер» для всіх них, кінець їхнього існування... Дивуюся, що деякі люди та клани не зробили висновків і продовжують утримувати владу старими методами. У мене заклик до влади: не набирайте свояків, друзів і любих друзів, набирайте мудрих людей». На глибоке переконання Руслани, суспільство унаслідок Майдану стало міцнішим і потенційнішим за владу. І якщо влада не відповідатиме цьому і не усвідомить цього, майдани триватимуть. «Для мене Майдан, в принципі, триває. Ми цю перемогу вже не впустимо», — резюмувала вона ■

Віталій Кличко: «Доходи киян повинні залишатися у столиці»

Єдиний спосіб вийти з фінансової ситуації, в яку загнали столицю — податки на доходи фізичних осіб повинні залишатися у Києві. Про це заявив мер Києва Віталій Кличко під час зустрічі з представниками міських профспілок різних галузей: комунального господарства, освіти, транспорту, охорони здоров'я та інших. «Сьогодні на засіданні Кабміну пролунала така фраза, мовляв, що ви, кияни, скаржитесь — у вас найвища зарплата. Але ж і вартість проживання у Києві дорожча, ніж у будь-якому іншому місті України, витрати більші. Тому моє завдання — відстояти інтереси киян», — підкреслив Віталій Кличко. Він також зазначив, що на засіданні уряду йшлося і про необхідність зняти надбавки бюджетникам у столиці. «Кажуть: надбавки у Києві не скасовані. А як можна прибирати надбавки вчителям і лікарям, у яких зарплата становить 2-3 тисячі гривень?! Як ми зможемо побороти корупцію, якщо люди змушені виживати за ці гроші? Ми повинні платити гідні зарплати, змусити економіку працювати, залучити інвестиції», — зазначив мер столиці. Віталій Кличко підкреслив, що Київ заробляє гроші, головне — щоб їх не вилучили. «За останні 4 роки у столиці вилучено 33 млрд грн. Єдиний спосіб вийти з ситуації, в яку нас загнали — доходи киян повинні залишатися у місті. Я намагаюся зробити все, щоб Київ став справжнім європейським містом, незважаючи на перешкоди і спротив, який чиниться», — наголосив мер столиці.

Містяни контролюватимуть роботу ЖКГ он-лайн

Для оперативного контролю з боку мешканців за проведення аварійних та планових ремонтних робіт у Києві міська влада запровадила «Карту відновлення комунальних послуг». Це інтерактивний сервіс, який дозволяє киянам в режимі он-лайн відслідкувати стан відновлення комунальних послуг, які тимчасово припинені у результаті аварійних пошкоджень та планових робіт. Про це повідомив заступник голови КМДА Петро Пантелеєв. «Використовуючи дані карти, кияни матимуть змогу дізнатися про наявність аварійної ситуації у своєму будинку, прізвище відповідального посадовця та орієнтовні терміни її усунення. Частота оновлення даних дозволяє кожному користувачеві отримувати оперативну інформацію про хід проведення ремонтних робіт, а також орієнтовні дати відновлення послуг», — говорить він. На карті відображено стан робіт з відновлення електропостачання, опалення, холодного та гарячого водопостачання, робіт на каналізаційних мережах. У перспективі до цього переліку будуть додані розділи щодо дорожніх та ліфтових робіт, а також газопостачання. Він також додав, що мешканці можуть долучитися до створення карти, залишивши звернення за телефоном міської Контакт-центру 1551 та диспетчерської служби з питань житлово-комунального господарства — 1557. «Ми готові також до конструктивних пропозицій з боку користувачів сервісу щодо покращення зручності та інформативності сервісу. Їх можна направити на електронну адресу support@1551.gov.ua», — зазначив Петро Пантелеєв. Банер з посиланням на карту знаходиться на головній сторінці офіційного веб-порталу КМДА.

Черговий гучний забудовний конфлікт у столиці загрожує перерости у масштабну акцію. Це означає, що оптимальних схем вирішення такого роду конфліктів досі не напрацьовано.

Нагадаємо — ввечері 17 листопада місцеві активісти вийшли протестувати під паркан, яким було огорожено ділянку під побудову торгово-розважального центру (ТРЦ). У ході акції огорожу підпалили, а згодом сталася бійка між учасниками акції протесту та правоохоронцями, в якій були й постраждалі. Жерти виявилися марними, бо наступного дня все було відновлено. Звісно, й реакція не забарилася: паркан було спалено знову, і згоріло все, окрім... нього самого. Однак кількість синців та інших тілесних ушкоджень не гарантує вирішення конфлікту. А що ж гарантує?

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

ГРУПА у Фейсбуці «Позняки Осокорки Харківський», активісти якої закликали мешканців на акцію протесту, акцентує увагу на тому, що мешканців мікрорайону не спитали, що б їм хотілося бачити на цьому місці. «Вони (збудовники. — Авт.) не розуміють, що потрібно спочатку запитати у громадськості, чи потрібен їй ТРЦ, чи для неї важливіша галявина з травою біля метро. Вчора ми їм дали зрозуміти, що проти, але це їх мало хвилює, і паркан знову стоїть — вже більш щільно приварений до стовпів», — діляться активісти. Відтак «доки не проведемо переговори і не висунемо вимоги, побажання громадськості — жодних ТРЦ і парканів».

Отже, спільнота налаштована рішуче. Тим більше, що під час сутичок є затримані — 7 осіб, і звільнити їх також вимагають активісти. У відеоматеріалах видно, що міліції біля паркану під час бійки справді було більш ніж достатньо. Бурхливою реакцією правоохоронців зацікавилися в МВС, начальника Дарницького РУВС відсторонили від посади. Радник міністра внутрішніх справ Антон Герасченко визнає, що деякі міліціанти «перестаралися».

У ході акції було підпалено паркан, згодом на цьому місці сталася бійка між учасниками акції протесту та правоохоронцями

«Полум'яна» забудова

■ На Осокорках біля метро і мешканцям, і девелоперам землі виявилось мало

ронців зацікавилися в МВС, начальника Дарницького РУВС відсторонили від посади. Радник міністра внутрішніх справ Антон Герасченко визнає, що деякі міліціанти «перестаралися».

Натомість забудовник — компанія ТОВ «Скай-Буд ЛТД» наполягає, що будівництво ТРЦ Le Boulevard цілком законне. У середу, 19 листопада, представники компанії оприлюднили документи на підтвердження цього. За словами керівника проекту Тетяни Савельєвої, роботи розпочалися ще у 2009 році, коли Київрада ухвалила рішення про виділення землі. Але компанія стикнулася з бюрократичною тяганиною, відтак останній необхідний для початку будівництва документ було зареєстровано у листопаді 2014 року. Саме тому підготовчі роботи й розпочато саме зараз. Планувалося, що до літа 2015 року буде зведено двоповерховий ТРЦ, де мають розміститися ресторан, кафе, дитячий розважальний центр, магазини.

Документи на будівництво і справді в порядку, визнає очільник руху «Дарницька громадська варт» Роман Горійчук, але паспорт на забудову, за його словами, було видано ще у 2009 році — за экс-мера Леоніда Черновецького, а з 2011 року питання про

будівництво на цьому місці жодним чином не узгоджувалося з людьми, що й викликало обурення місцевих мешканців.

Доки сторони конфлікту готують, вочевидь, нову «зброю», посадовці висувають свої версії того, що відбувається. Зокрема міністр внутрішніх справ Арсен Аваков у своєму блозі на одному з інтернет-ресурсів припустив, що за подіями на Осокорках можуть стояти кримінальні структури, та ще й із політичним «присмаком», оскільки ситуація була «провокацією конфлікту з боку однієї з політико-кримінальних груп, які займаються рекетом на Лівобережжі всіх будівельних майданчиків, що маніпулює суспільним збурюванням, найчастіше досить виправданим... Діячі ці «дістали» трохи, й найближчим часом МВС оприлюднить результати розслідування їхньої «діяльності» з фактами, перехопленнями й доказами. Будуйте — творить — і свої муніципальні порядки через міську владу, і вплив на неї. І своєю міліцією. Я вам тут помічник. Але не правом бандитського розбою де-факто. Не продукуючи чорну енергію люті й ненависті...».

Депутати Київради не стоять осторонь конфлікту. Наприклад, Володимир Гончаров зафіксував свою позицію: «Необхідно провести громадські обговорення з приводу цього питання для того, щоб мешканці були поінформовані, що тут планується побудувати, і, відповідно, висловили свою думку. Завдання інвестора — довести необхідність даного проекту для потреб мешканців нашого округу, нашого мікрорайону і Дарниці загалом. Також забудовник, зі свого боку, має виконувати всі чинні норми законодавства».

Голова постійної комісії Київради з питань містобудування, архітектури та землекористування Володимир Прокопів звертає увагу на декілька принципових моментів. «Перше. Перевіркою законності рішень попередньої Київради, в тому числі й щодо відведення землі, займається спеціаль-

но створена для цього комісія. Вона працює достатньо ефективно, чимало скандальних рішень попередників ми вже відмінили. Потрібно лише написати звернення, а не штурмувати паркани будмайданчиків та кидатись під екскаватори. Є цілком прийнятний цивілізований і дієвий шлях вирішення подібних конфліктів. Друге. Співробітники МВС мають, нарешті, почати виконувати правоохоронні функції, а не каральні. Сподіваюсь, що позиції МВС, яку оприлюднив Антон Герасченко, буде дотримано, і винні в перевищенні своїх повноважень міліціонери понесуть відповідальність. Третє. Практика шантажу забудовника через протести «невдоволеної» громадськості повинна піти в минуле. Інвестор, який отримав землю на законних підставах і дотримується всіх норм, має бути впевнений, що зможе реалізувати свій проект».

Риску під конфліктом підвів мер столиці Віталій Кличко, який зазначив, що аби не виникало подібних конфліктів, мають бути проведені громадські слухання перед початком будівництва. І хоча у законодавстві такої вимоги немає, скликання загальних зборів й обговорення тієї чи іншої забудови пішло би на користь і забудовникам, і містянам, і владі.

До речі, сам забудовник готовий вступити у діалог із громадськістю — попри те, що, за словами представників ТОВ «Скай-Буд ЛТД», досі ніхто не звертався до компанії з такою ініціативою. Як не було й звернень до Київради чи до суду з приводу скасування виділення ділянок під забудову, які були перевірені прокуратурою — і порушень там не виявлено.

Тож нова київська не просто «гаряча», а навіть «палаюча» точка вимагає принципово нової конфігурації відносин між киянами, забудовниками і владою. Не виключено, що саме цей полум'яний майданчик стане стартовим для напрацювання ефективного моделі, яка усуне головні передумови для конфліктів ■

Такий вигляд (згідно з проектом) матиме торгово-розважальний центр на Осокорках

Будуй до дна

■ Попит і ціни на столичну нерухомість продовжують падати

Київські квадратні метри завжди були особливою цінністю, та останнім часом вони втрачають у ціні. Деяке похвалення на ринку столичної нерухомості після виборів ніні поступилося місцем скороченню попиту і, як наслідок, зниженню цін. Перш за все на депресивні тренди зреагував житловий сектор. «Хрещатик» дізнався в експертів — на що чекати тим, хто хотів би купити або продати київські метри.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Війна — житлу

Київський ринок нерухомості активно відреагував на дострокові парламентські вибори — кількість угод почала зростати, а за ними й ціни на квадратні столичні метри (загалом на 0,2%). Та, зазначають експерти, це був ситуативний «відскок» після падіння між II і III кварталами 2014 року. За інформацією компанії UTG, справді, індекс ринку житла у столиці у жовтні 2014 року склав 237,69 пункту, продемонструвавши зростання на 1,5 пункту порівняно з вереснем поточного року.

За даними компанії ARPA Real Estate, впродовж дев'яти місяців нинішнього року (січень-вересень) у Києві відбулося 10,82 тис. угод на ринку нерухомості, що більш ніж удвічі нижче від цього ж показника за аналогічний період минулого року (24,23 тисячі угод). Як розповів президент Спільки фахівців з нерухомого майна України Олександр Рубанов, загалом ціни на житлову нерухомість у Києві, номіновані у доларах США, на 1 листопада 2014 року в зіставленні з 1 листопада 2013-го знизилися приблизно на 25%. При цьому ціни на житлову нерухомість, номіновані у гривні, навпаки — зросли за підвищенням курсу долара. Основний спад активності на ринку нерухомості припав на II квартал цього року, потім було похвалення, але згодом, на тлі активізації військових дій в зоні АТО, спостерігався спад. Отже, військова агресія фактично обвалила ринок нерухомості в Україні. Тим не менше, близько 420 тисяч переселенців, котрим треба десь жити, відколи вони полишили Крим та зону АТО, поки що не дають ринку впасти до дна.

Експерти наголошують, що зацікавленість у житловій нерухомості є. Але існує такий чинник, як складність проплати. Продавці номінують ціни у доларах, і, вочевидь, воліють отримати кошти за житло у цій валюті. Водночас, завдяки жорстким адміністративним заходам Національного банку, придбати доларову готівку, та ще й на таку значну суму, складно. Це стримує зростання активності на ринку. Продавці та покупці зайняли вичікувальну позицію: перші або воліють притримати квартири в очікуванні кращої ціни, або торгуються у невеликих

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

межах. Ціни реагують адекватно. За словами пана Рубанова, середня ціна пропозиції київського житла складає 1480 доларів за квадратний метр. «Це новий ціновий рекорд з часів кризи в Україні», — зауважив експерт.

Первинний ринок: нове і дешево

Президент Конфедерації будівельників України Лев Парцхаладзе зазначив, що обсяги продажу квадратних метрів на ринку первинної житлової нерухомості у Києві з січня по жовтень 2014 року зменшилися на 50%, а ціни на нерухомість у столиці сягнули мінімумів кризового 2009-го.

Як розповів «Хрещатику» керівник аналітичної служби порталу Address.ua Олександр Романишин, обсяги введення житла у Києві у I півріччі цього року також суттєво знизилися у порівнянні з попередніми періодами — орієнтовно на 30%. «Девелопери не ініціюють нових проектів у 2014 році, головне завдання полягає у максимально швидкому завершенні розпочатого будівництва через високу волатильність його собівартості в умовах обмеженості попиту», — пояснив він. Відповідно, звертає увагу пан Романишин, тільки протягом останніх трьох місяців «ми фіксуємо зниження цін пропозиції на первинному ринку приблизно на 4%». При цьому угоди укладаються з дисконтом (знижкою на 10-20%).

За даними UTG, у структурі пропозиції цієї осені в столиці домінували забудови економ-класу (51,1%), а от квартир класу «комфорт» поменшало (33,2%). Найбільш запитуваними (частка 40%) є двокімнатні квартири економ-класу. При цьому чинник ціни за-

лишається важливим, оскільки впродовж поточного року інтерес до квартир у ціновому сегменті 20-40 тис. доларів зріс удвічі порівняно з 2013-м, частка потенційних покупців збільшилася з 16% до 32%. Що ж до квартир з цінами до 100 тис. доларів, то зростання зацікавленості ними, у порівнянні з минулим роком, склало близько 6%.

Експерти також наводять середні ціни на ринку, залежно від методики розрахунку. За даними президента «ФІАБСІ-УКРАЇНА» Олександра Бондаренка, середня ціна пропозиції на первинному ринку житла столиці складає 1280 доларів США за один квадратний метр. А відповідно до даних індексу нерухомості компанії UTG, середня ціна одного квадратного метра житла на столичному первинному ринку (пропозиція) склала 1224 долари.

Вторинний ринок: зметуємо на трьох

Якщо потенційний покупець житла у столиці зверне свою увагу на вторинний ринок, йому треба метикувати на трьох, бо у структурі пропозиції переважають трикімнатні квартири. Про це свідчать дані компанії UTG. Згідно з ними, у структурі пропозиції переважають трикімнатні квартири (34%) та двокімнатні (33%), що ж до однокімнатних, то вони склали 22,1%.

Але, мабуть, квартири у три кімнати на вторинному ринку житла Києва не такі вже й привабливі, як гадають продавці, бо там такий самий спад, як і на первинному. За даними компанії UTG, у жовтні столична вторинна житлова нерухомість продовжила дешевшати, середня ціна пропозиції склала 1799 доларів за один метр квадратний.

Як розповів Олександр Романишин, ціни на вторинному ринку житла у Києві також знизилися впродовж останніх трьох місяців на ті ж 4%, що і на первинному ринку. Середній дисконт при укладанні угод — 10-15%. «Через сильне коливання гривні покупці та продавці часто узгоджують компромісний курс долара США, що є нижчим за офіційний», — наголосив експерт.

Є від чого відштовхнутися

Чи варто вкладати нині кошти у нерухомість? Експерти прямих порад не дають, але натякають, що «дно» близько, й ті, хто ризикне, матимуть зиск. Це більшою мірою

стосується комерційної нерухомості, але й житлова — у тому ж тренді. «Якщо подивитися на ціну квадратного метра житла у Києві на первинному ринку, усереднено це 1000 доларів США за метр квадратний, і аналогічний показник для вторинного ринку у 1280 доларів, це близько до оптимальної ціни, яку ми прогнозували наприкінці минулого року», — наголосив Олександр Бондаренко. — Це дозволяє нам сказати, що за умов багатьох «якщо», цінове «дно» вже промацується і, відтак, від нього можна відштовхнутися та збільшувати кількість транзакцій». Експерт нагадав, що є й колосальний відкладений попит, та й кількість транзакцій потроху зростає. І хоча це збільшення відносно показників літа 2014 року є навіть смішним, але тенденція є, і вона позитивна.

До того ж, Київ зацікавлює іноземних інвесторів у нерухомість, щоправда, переважно у нежитлову. Втім, потенційні капіталовкладники цікавляться й землею під забудову. Київ — якраз одне з тих міст, котрі користуються особливою увагою потенційних інвесторів.

У свою чергу, голова Спільки фахівців з нерухомого майна Києва Андрій Ярема переконалий, що «світло у кінці тунелю є, адже у населення досить багато готівки, покупець на ринку також є, але тенденції падіння стримують зростання». Позитив експерт вбачає у тому, що «у нас з'явилися можливості здорової конкуренції, оскільки споживачі стали більш вибагливими і, в принципі, це дає передумови для формування більш якісної послуги».

Натомість Олександр Романишин вважає, що зростання політичних, економічних та фінансових ризиків спричинить до зміни тенденції, коли домінували угоди на первинному ринку. «Покупці, вірогідно, віддадуть перевагу квартирам у введених в експлуатацію новобудовах або на вторинному ринку. Середньомісячна кількість угод у Києві збережеться на рівні 1000-1200 одиниць з приблизно однаковою часткою транзакцій на первинному і на вторинному ринку», — наголосив він ■

тенденції

Покупців цікавить розташування

У підборі квартири важливу роль грає розташування. Ріелтор Наталія Наумець в коментарі «Хрещатику» розповіла, що попит у столиці нині змістився в бік нового житла. І не тому, що люди розбагатіли, а скоріше, це є спроба зберегти гривневі накопичення. За словами фахівця, запитувані на ринку однокімнатні квартири, малометражні помешкання. Однак чим ближче до центру столиці, тим вищий попит на квартири більшого метражу. У добірні майбутнього житла «людей, перш за все, цікавить місце, адже саме місцезнаходження й визначає ціну. У новобудовах людей цікавить, наскільки новий будинок, потім уже поверховість», — розповіла вона. За словами пані Наумець, найдешевша квартира, що її вона продала за останній місяць, це однокімнатна у Києво-Святошинському районі за 26 тис. доларів США.

Крім того, експерти відзначають, що, на відміну від столичного ринку житлової нерухомості, де спостерігається «сплячка», у містах-супутниках Києва спостерігається жвава динаміка. Ціни там знижуються. Але попит залишається як мінімум стабільним. «Родове гніздо» під Києвом, за даними порталу нерухомості Address.ua, коштуватиме від 42 тис. доларів США (ціна пропозиції). Середня ціна квартир під Києвом (пропозиція) складає від 34 тис. доларів.

Репутація – у тренді

■ Які переваги несуть українцям світові тенденції розвитку бізнесу

«Заробіть репутацію, і вона працюватиме на вас». Це порада Джона Рокфеллера, прізвище якого стало символом багатства. «Ви не можете побудувати свою репутацію на тому, що тільки збираєтесь зробити» – а так говорив Генрі Форд, легенда автомобілебудування. Одні з перших в історії доларових мільярдерів свого часу чітко вказували, з чого саме має складатись надійний фундамент для будь-якої успішної справи, орієнтованої на перспективу. До того ж, якщо компанія не бажає займатися своєю репутацією, нею займуться її конкуренти, застерезували «гуру» менеджменту. Світовий бізнес переживає сьогодні черговий етап розвитку – в умовах так званої репутаційної економіки та змін у підходах до виробничих процесів на фоні загострення боротьби за ринки збуту. «Хрещатик» розбирався, на чому сьогодні роблять основний акцент у цих питаннях в ЄС, куди, власне, й рухається Україна, і що на цьому шляху може чекати на вітчизняних підприємців та безпосередньо споживачів.

Андрій ДРОЗДЕНКО | «Хрещатик»

Немає межі досконалості

Українські компанії вслід за світовими починають розуміти, що для того, аби розвиватися в умовах конкуренції, яка зростає, сьогодні вже недостатньо просто виробляти якісний продукт та активно просувати його на ринку. Насамперед необхідна кропітка робота з вибудови гідної репутації для завоювання довіри споживачів, підвищення ефективності управління компанією. Тобто головна увага – питанню якості самого бізнесу. Соціальна відповідальність та ставка на індивідуальний підхід також набувають особливої ваги, стаючи одними з важливих критеріїв під час вибору товарів чи послуг.

Хоча, звісно, масштабам усіх цих явищ у нас ще далеко до світових. Адже в основному, як визнає президент Української асоціації якості Петро Калита, у нас, по суті, навіть не ведуться дискусії про те, як кардинально підвищити ефективність вітчизняних ділових структур, щоби наблизити їх до світового рівня. А питання вже давно стоїть надзвичайно гостро. За словами фахівця, наші виробники відносно лідерів розвинених країн мають продуктивність, нижчу до 10 разів, дефектність – вищу до 1000 разів, та собівартість – вищу у рази, і одним із найвагоміших чинників тут є саме низька ділова досконалість більшості вітчизняних організацій, недосконалість їх систем менеджменту: «Як вихідці з дефіцитної економіки СРСР, українські організації, зокрема виробники, у своїй більшості мають ділову культуру, що характеризується низькою продуктивністю праці та низькою якістю і високою собівартістю про-

дукції. Звідси випливає, що для перетворення України в процвітаючу країну необхідно, щоб вітчизняні підприємства стали такими ж, як європейські. І тому на європейському шляху однією з головних реформ в Україні має стати реформа, спрямована на зміну ділової культури і досконалості українських підприємств, організацій та установ». Експерт при цьому наголошує, що в умовах перенасиченого ринку просто відповідність продукції будь-яким стандартам не дає сьогодні особливих переваг. Адже конкурентна боротьба між виробниками розвинених країн давно вже ведеться на рівні, що перевищує норми стандартів.

до речі

«Обирай українське!»

Попри кризові явища, у нашій державі все ж намагаються стимулювати вітчизняних виробників підвищувати якість своєї продукції та всіляко популяризувати її. Так, нещодавно в черговий раз під патронатом Президента України було проведено Всеукраїнський конкурс якості продукції (товарів, робіт, послуг) «100 кращих товарів України», який був заснований ще у 2003 році з метою привернути увагу громадськості до важливості питань якості. Гасло конкурсу 2014 року – «Обирай українське!». Організатором заходу на столичному рівні стала регіональна конкурсна комісія, до якої увійшли представники міської влади, фахівці ДП «Укрметртестстандарт», Управління у справах захисту прав споживачів, СЕС, громадських організацій захисту прав споживачів. Як розповів «Хрещатику» заступник генерального директора ДП «Укрметртестстандарт» Володимир Місячний, у столичному етапі конкурсу в 2014 році взяли участь 30 найменувань продукції, що виробляється 27-ма підприємствами міста. Це майже вдвічі менше, ніж було у минулому 2013 році (64 найменування продукції), що пов'язано зі складною соціально-економічною ситуацією в країні в цілому. Зокрема деякі постійні учасники не змогли взяти участь у цьогорічному конкурсі, оскільки

були зайняті у забезпеченні потреб сил АТО в Луганській та Донецькій областях. Учасники столичного етапу конкурсу представляли як середні (50 %) і малі підприємства (30 %), так і великий бізнес (20 %). Серед переможців – ТОВ «Три Ведмеді», ПАТ «Макаронна фабрика», ТОВ «Фірма «Фавор», ВАТ «Меридіан» імені Корольова, ТОВ «Навігатор», ТОВ «Планета 2006», ПАТ «Комбінат будіндустрії», ТОВ «Кнауф Гіпс Київ» та інші. Церемонія нагородження переможців та лауреатів загальнонаціонального конкурсу відбудеться у четвер, 20 листопада.

Крім того, минулого тижня – 12-14 листопада – в столиці відбувся 23-й Міжнародний форум «Дні якості в Києві 2014» – центральний загальнонаціональний захід Європейського тижня якості в Україні 2014. Форум присвятили Всесвітньому дню якості, який вже понад 20 років відзначається на всіх континентах світу під егідою ООН та під гаслом «Якість – в ім'я кращого життя». Захід було організовано Українською асоціацією якості за участі УСПП, ТППУ, громадської ради при Мінекономрозвитку, ДержавотрансНДПроекту та за сприяння Європейської організації якості, Міжнародної гільдії професіоналів якості, Клубу лідерів якості країн Центральної та Східної Європи.

Фото Бориса КОРИПУСЕНКА

пенсацію за неякісні товари. При цьому дуже часто скарги на різного роду стихійні базари і необладнані торговельні точки, де продають неякісні продукти, залишаються поза зоною уваги контролюючих органів, хоча ці точки працюють роками», – зазначив «Хрещатику» президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко.

Натомість Петро Калита пояснює, що хоча сьогодні для захисту споживачів від небезпечної продукції все ще необхідний державний контроль та нагляд, але системно проблему це все одно не вирішує, навіть якщо посилити ці функції. Як наголошує фахівець, лиш одне їх посилення не гарантує поліпшення ситуації з безпекою і якістю, а за певних обставин це може негативно вплинути на конкурентоспроможність підприємств. Адже хоча безпека і якість продукції й мають важливе значення, але зауваження щодо них виникають якраз через ділову недосконалість самого бізнесу. Тобто, по суті, йде боротьба з наслідками, а не з причинами проблеми.

Багато кроків – на 10 років

Тим часом у світі (та, зокрема, у Євросоюзі, куди рухається й Україна) вже давно основний акцент роблять якраз не на саму продукцію, а на безпосередньо її виробника. Чого саме може очікувати наш бізнес на цьому шляху і чого – просто споживачі? «Згідно з Угодою про Асоціацію з ЄС, Україна повинна протягом 7-10 років перейти на європейські стандарти оцінки якості. Головна відмінність європейських стандартів від вітчизняних – там оцінюється якість готової продукції і якість роботи підприємств, які виробляють цю продукцію. Це вимагатиме цілковитої зміни технології виробництва, але при цьому українці отримають можливість реально знайти винних у неякісній продукції. Хоча всі розуміють, що це потребує й інвестицій та часу. Що стосується виходу на нові ринки, тим більше ЄС, то тут головна проблема – різні смакові параметри українських та європейських продуктів. Так, наприклад, український шоколад має більше какао і масел, а європейський – більше сої. І тому якщо міняти технологію, то доведеться відмовитися від українського шоколаду, а це буде проблематично насамперед в Україні, оскільки українці не готові споживати соєвий шоколад. Те ж саме стосується й твердих сирів. В Азії твердий сир має інші смакові властивості, ніж в Україні, і тому продати його в азійські країни складно. В Євросоюз також маловірогідно, оскільки сам ЄС є найбільшим світовим виробником твердих сирів», – прокоментував «Хрещатику» пан Охріменко.

При цьому треба пам'ятати, що і компанії у розвинених країнах теж не стоять на місці. «Вони продовжують вдосконалюватися, ще більше віддаляючись від нас», – констатує пан Калита. Відтак, фахівці радять – щоб мати шанс виправити ситуацію, необхідно орієнтуватися якнайшвидше на досягнення найвищих показників, а не тих, які вже пройдені міжнародними лідерами ■

Замість пігулок

Київські науковці пропонують споживати препарати на основі лікарських трав та меду

Про чарівний еліксир, який дарує здоров'я і вічну молодість, людство мріє з давніх-давен. У ХХ столітті прорив у фармакології породив нові сподівання на винайдення синтетичної чудо-пігулки, проте вчені нашого часу стверджують, що всі компоненти для довголіття можна отримати зі звичайних трав і рослин, для цього не треба вишукувати дорогі закордонні БАДи. Зокрема, київські науковці мають чимало запатентованих препаратів, здатних покращити наше самопочуття.

Наталка МИКОЛАЄНКО | «Хрещатик»

ПОТУЖНИМ джерелом біологічно активних речовин для нашого здоров'я є лікарські рослини, але, на жаль, сьогодні вони майже витіснені з широкого вжитку синтетичними продуктами з великою кількістю консервантів. Тоді як цілющі рослини мають багатовікову історію застосування в харчуванні та лікуванні людей у всіх куточках нашої планети. Причому біологічно активні речовини, які містяться у лікарських рослинах, значно безпечніші, ніж ті, що введені у склад деяких аптечних засобів чи згадуваних вже БАДів. Над популяризацією «рідних» трав і рослин багато працюють київські вчені в Інституті продовольчих ресурсів НААН України та у Національному ботанічному саду імені Гришка. А нещодавно в Будинку природи відбулася просвітницька виставка лікарських рослин «Фітофест», у рамках якої киян навчали, як покращити здоров'я, захиститися від шкідливого впливу навколишнього середовища, зміцнити імунітет, здійснити профі-

лактику або лікуватися від застудних захворювань без руйнівної побічної дії на організм.

«На жаль, ми сьогодні не можемо впливати на якість продукції у наших магазинах. Крім того, багато людей мріють про чарівну пігулочку, з'ївши яку, станемо здорові, але здоров'я — це щоденна робота, часто важка. Ми представили різноманітні вироби, які доступні для споживача, і є ще один аспект: багато чого людина сама може вирощувати і споживати», — наголосив заступник директора Інституту продовольчих ресурсів НААН України Любомир Хомічак.

Цікаво, що саме київські вчені фактично першими на теренах колишнього Радянського Союзу почали вивчати вплив лікарських рослин на здоров'я. У ботсаду імені М. М. Гришка діє лабораторія медичної ботаніки, створена ще у 1979 році, де вперше в СРСР був створений відділ лікарських рослин і фітотерапії.

«Ми займаємося дослідженням лікарських рослин, створюємо їх ко-

лекції, це надбання національного масштабу, адже наші колекційні фонди налічують понад 400 видів різноманітних рослин із різних регіонів світу, — розповіла кандидат біологічних наук, завідувач лабораторії медичної ботаніки Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України Надія Джуренко.

Спільно з колегами з Інституту харчових технологій науковці ботсаду розробили чимало корисних для здоров'я продуктів, зокрема «желейки» та пастилу. На ці солодощі науковці отримали навіть науковий патент. Желейний продукт містить фруктово-ягідний компонент, цукор та лактат натрію. Він відрізняється від магазинних аналогів тим, що для його виготовлення використовують натуральний сік із м'якоттю плодів лікарських рослин, таких як калина, актинідія, обліпіха, лимонник, дерен, бузина та додають яблучний пектиновий концентрат у певному співвідношенні інгредієнтів.

За словами Надії Джуренко, багато корисних продуктів можна робити вдома. Наприклад, на основі меду. «Візьміть м'яту чи шавлію, їх навіть зараз можна купи-

ти на ярмарках чи у спеціальних відділах супермаркету, просушіть, подрібніть, змішайте з медом, а якщо до цього додати ще й грецький горіх — матимете «вітамінну бомбу», особливо дієву у сезон застудних захворювань», — пояснила пані Надія.

Дуже корисні продукти меду в поєднанні з лікарськими рослинами. При тому, що багато людей не можуть вживати мед через алергію, але наші науковці і з цього знайшли вихід. Спільно з Інститутом бджільництва розробили біоцукор. Адже причина алергії на мед у тому, що там є пилок. Спочатку науковці розробили сиропи, збагачені лікарськими речовинами. Бджоли їх переробили, не вилітаючи з вулика, і в такий спосіб отримали ферментований цукор, у якому міститься багато лікувальних речовин. Фармацевти кажуть, що в майбутньому дуже багато препаратів будуть розроблятися на основі меду, бо він чудово проводить біологічно активні речовини. До речі, навіть із цукру, до якого у медиків теж є чимало зауважень, наші науковці зробили вітамінізовані продукти, виготовивши м'ятний чи калиновий цукор, які можна додавати до

чаю, чи й просто залити кип'ятком і отримати корисний напій.

А от фахівці Інституту продовольчих ресурсів «почакували» над так званою білою смертю — сіллю.

«Скандинавські вчені довели, що якщо знизити споживання солі на 50 %, то знижується рівень інфарктів. Проте, скільки б ми про це не говорили, але наші люди звикли до солі, тому ми міркували над тим, як можна знизити вміст солі... в самій солі, а з іншого боку — збагатити її біологічно активними речовинами», — розповіла кандидат технічних наук Інституту продовольчих ресурсів НАН України Ірина Гріненко.

Так, в Інституті розробили три зразки солі. «Чоловічу» — до якої входять імбир, селера, кріп, часник і пастернак. Назва підібрана не випадково, адже ці компоненти є афродизіаками. Інша композиція «жіноча» — імбир, розмарин і цедра помаранчі. Третя сіль — «грибна» — збагачена мікроелементами.

Цікаво, що навіть такому жакливному, з точки зору батьків, продукту, як чіпси, наші науковці придумали смачну альтернативу: робити ті самі чіпси з пастернаку, селери, солодки, лопуха і топінамбура, приосмаживши їх приправами. Нешкідливі пластиці пройшли «випробування» у дітей на всіх виставках. «Ми не розповідали малечі, що це таке, а просто пригощали... І, знаєте, більшість хрумкали з великим задоволенням», — сміється пані Ірина.

«Вчені з давніх-давен використовували корисні властивості того ж подорожника. Листя цієї рослини у своєму складі має глікозид аукубін, дубильні речовини, емульсин, каротин, алкалоїди тощо. Так от, науковці відділяли окремо ці компоненти, використовуючи для лікування, а потім таки дійшли висновку, що ідеальний комплекс — саме той, який створила природа. Це дуже промовистий факт, тож частіше користуймося її дарами», — наголосила Надія Джуренко ■

Підготуємо пташок до зими

У столичному зоопарку провели акцію по захисту пернатих в холодну пору

У суботу в столичному зоопарку працівники майстрували годівнички і розповідали маленьким відвідувачам, як це правильно робити. Дітки розмальовували вже готові вироби та уважно слухали, чим потрібно годувати наших пернатих друзів. Вихідними тут відбулася акція «Підготуємо пташок до зими», яку організували саме для малечі з метою підвищення екологічної культури юних киян.

Анастасія ВЛАДИМИРСЬКА, Марія ЦИРЮЛИК | спеціально для «Хрещатика»

ПРО ТАКІ пташині проблеми перш за все потрібно розповісти дітям. Хто, як не вони, є нашим майбутнім! Акція «Підготуємо пташок до зими» була організована саме для малечі і направлена на підвищення екологічної культури. У суботу працівники зоопарку майстрували годівнички і розповідали, як це правильно робити. Дітки роз-

мальовували вже готові вироби та уважно слухали, чим потрібно годувати наших пернатих друзів. Звісно, не обійшлося без пісень та креативності: за довгим столом лунав гімн, а дерев'яні стінки фарбувалися в синьо-жовті кольори та прикрашалися квітами.

Орнітолог Олександр Панчук радить підгодовувати пташок ка-

Фото Олексія ІВАНОВА

лорійною їжею. Наприклад, соняшниковим та гарбузовим насінням. Найкраще підійде те, що містить в собі багато жиру, а отже і калорій. Для цього навіть звичайнісіньке сало згодиться. Не можна

птахам лише чорний хліб, смажене та солоне. Звісно, у кожній пташині свій раціон. Найтипівшим і універсальним наповненням годівнички є суміш різного зерна і насіння, ягід — таке припадає до смаку майже усім. «Птахи звикають їсти в одному й тому самому місці», — розповідає Олександр. — Якщо регулярно насипати корм до годівнички в саду, пташки, які їдять з неї, звикнуть і, можливо, навіть залишаться там, загіздяться. Це збільшує їхню популяцію, а вони, в свою чергу, приносять нам користь, рятують від шкідників».

Незважаючи на холод, діти весело роздивлялися зображення птахів, слухали корисну інформацію, годували пеліканів та ібісів. Але їм не мерзло! Посиділи трохи, час і зігрівся: окрім майстрування годівниць, діти грали в активні ігри та пили смачний чай. Ще-

бетлива малеча сама неначе гурт пташенят, все їм цікаво і треба спробувати! Ангеліна з захопленням розповідає про великого «головного» пелікана, якого щойно власноруч годувала, а Славко вже хоче сам зробити годівничку і повісити біля свого будинку. Усі діти перейнялися проблемою голодних пташок і з готовністю сприймають нові поради та зауваження.

«Вони повинні зрозуміти, що в природі існує не тільки ми, навколо нас є дуже багато різних тварин. Розуміння того, що ми на планеті не одні, потрібно формувати з самого дитинства», — зауважує Стець Галина, фахівець з екологічної освіти. — Пізніше таке їм буде важко зрозуміти. І саме через це ми маємо так багато неосвічених екологічно людей, які думають, що вони вище природи, хоча насправді ми самі є частиною природи». Якщо кожен хоч раз наповнить годівничку, маленька пташина отримає квиток до весни. Хіба так важко допомогти? Наше ставлення вкрай важливе, не можна ігнорувати світ довкола себе. Давайте разом готувати птахів до зими! ■

Нещодавно у Києві в Дипломатичній академії України відбулася Міжнародна теоретична конференція, присвячена Міжнародному Дню толерантності, який відзначається в усьому світі 16 листопада.

3 нагоди Дня толерантності

■ У Києві відбулася Міжнародна теоретична конференція, присвячена цій даті

Валентин ЗНАМЕНСЬКИЙ | «Хрещатик»

Співзасновник Міжнародної благодійної фундації «Посольство життя» Босе Аделаджа

Посол Палестини в Україні Мохаммед Касем Аль-Асаад, Посол Держави Кувейт в Україні Юсеф Хусейн Аль-Кабанді та громадський діяч Влада Литовченко під час роботи конференції

У КОНФЕРЕНЦІЇ взяли участь Посол Палестини в Україні Мохаммед Касем Аль-Асаад, Посол Держави Кувейт в Україні Юсеф Хусейн Аль-Кабанді, співзасновник Міжнародної благодійної фундації «Посольство життя» Босе Аделаджа, голова Міжнародного Фонду культурного співробітництва Влада Литовченко, президент Міжнародного благодійного фонду Гарних справ Наталія Колісник, а також громадські діячі,

політологи, провідні юристи, науковці та представники органів виконавчої влади України. Співорганізатором та модератором Конференції була голова Комітету з питань формування позитивного іміджу України Громадської ради при МЗС Олена Стебельська.

Учасники обговорювали напрямки і розробки щодо впровадження ідей толерантності в законодавчо-правову систему Укра-

їни з урахуванням національних особливостей. У контексті сучасних подій в Україні розглядалися толерантність як інструмент національної політики, спрямований на єдність та шляхи забезпечення миру в Україні, як соціальний капітал, а також як форма взаємовпливу культур у сферах туризму, спорту, мистецтва, науки й освіти.

Посол Палестини в Україні Мохаммед Касем Аль-Асаад у своїй доповіді звернув ува-

гу на неподільність толерантності та миру: «Мир — це природна необхідність толерантності. Якщо мир означає відсутність війни та безпеку, то присутність толерантності є живою необхідністю такого миру. Врешті толерантність та мир є єдиним цілим, що виражаються у двох дуже схожих формах. Насилля суперечить толерантності, тому що остання заперечує будь-яке насилля, волежечу та домінування».

Голова МФКС Влада Литовченко наголошувала на важливості діалогу та взаєморозуміння, уникнення категоричності суджень й оцінок і поваги до думок інших людей: «Ми — представники одного виду, у нас по два ока і по два вуха, ми бачимо одні й ті самі речі, але як по-різному ми, виявляється, їх сприймаємо! І які ще більш різні думки та реакції викликають у нас одні й ті ж події. Й це не погано — це добре! Кожен із нас — індивідуальність, кожен — унікальний. Потрібно пам'ятати, що попри нашу індивідуальність, ми є частиною одного цілого, а тому ми повинні вміти взаємодіяти».

Організаторами конференції виступили Дипломатична академія Міністерства закордонних справ України, громадські ради при МЗС України та Київській обласній державній адміністрації, Український національний комітет Міжнародної торгової палати, Національна теле- і радіокомпанія України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Міжнародний Фонд культурного співробітництва та громадська організація «Арт-Креатив». Захід також підтримали Міжнародний благодійний фонд Гарних справ та Благодійний фонд Богдана Гаврилишина ■

ДОВОЛІ трагічний в історії нашої країни виявився 2014 рік. Через цю ялинку на Майдані пролилась перша кров, і тепер головна площа держави ніколи не стане місцем свята. А дух Нового року та дух Різдва народжуватиметься на новому місці — на Софійській площі. «Зважаючи на трагічні події, які відбулися восени та взимку минулого року, ми вирішили змінити, перш за все, місце проведення новорічних свят: з Майдана Незалежності та Хрещатика ми переїжджаємо на Софійську площу», — повідомила заступник голови КМДА Ганна Старостенко. За її словами, усі витрати на проведення свята Нового року беруть на себе небайдужі бізнесмени і благодійники. «Ми дуже хочемо зробити це свято сімейним та затишним. Також бізнес та видатні митці долучились до організації міських новорічних заходів. Ми жодної копійки не витрачаємо із міського бюджету. На сьогодні усі служби знаходяться в готовності номер один для того, щоб організувати свято Нового року. Також будуть облаштовані санітарні зони з збиральними та місця, де можна буде попиту чай», — зазначила Ганна Старостенко.

Новорічна ялинка

Цьогоріч новорічна красуня відрізнятиметься від своїх попередниць. Вона буде, по-перше, жива, а по-друге, прикрашена різноманітними іграшками. «Висота ялинки — від 21-го до 24-х мет-

Святкуємо по-новому

■ Вперше за всю історію незалежності Новорічна ялинка переїде на Софійську площу

До Нового року залишилось ще більше місяця, а в столиці вже розпланували усі заходи новорічної феєрії. Вперше за весь час святкування Нового року ялинка стоятиме вже не на Майдані, а на Софійській площі. Новорічні урочистості відбуватимуться у двох локаціях, одна з яких — на Софійській площі, інша — на території Національного заповідника «Софія Київська». Крім того, уже 19 грудня тут організують фантастичне відкриття Фестивалю Святого Миколая та Новорічної ялинки.

Лєся КЕСАРЧУК | «Хрещатик»

рів, — розповів засновник проекту «FolkUkraine» Ігор Добруцький. — Новорічне дерево з Прикарпаття прикрашатимуть 3 000 іграшок з усієї України. Окрім цього, понад 100 000 світлодіодних вогників та три кілометри гірлянд світлитимуться на ялинці, яку урочисто засвітять 19 грудня. А поряд облаштують ковзанку, де малеча зможе покататися і завітати в гості до Святого Миколая.

Будиночок Святого Миколая та конкурси

Свято Нового року буде водночас проводитись і на терито-

рії національного заповідника «Софія Київська», і на самій площі. 19 грудня відбудеться урочисте відкриття резиденції Св. Миколая, де він у власній кімнаті прийматиме усіх охочих дітей до 14 січня. Крім того, тут планують проводити екскурсії та постійні виставки дитячих малюнків проекту «Талант. арт» та майстер-класи. Більше того, працюватимуть невеличкі музеї-виставки новорічних листівок, іграшок, писанок, гончарних виробів, ікон Миколи Чудотворця. «В цей час важливо також навчати дітей милосердю, і тому ми вперше проводимо в резиденції Святого Ми-

колая урок добра, — розповів Ігор Добруцький. — Перший захід проведе дружина президента. Разом із нею діти виготовлятимуть обєріг для військових. Окрім цього, Святий Миколай уже підготував 18 тисяч подарунків для дітей зі сходу».

Фестиваль Св. Миколая також не обійдеться без проведення декількох конкурсів: «Новорічна іграшка», «Ялинка для Св. Миколая», «Пряниковий будиночок». Усі бажачі вже зараз можуть взяти участь у конкурсі, завітавши на сторінку FolkUkraine. А переможців оголошать на день Святого Миколая — 19 грудня.

Свято Нового року

Традиційно в новорічну ніч відбудеться святковий концерт. Вперше організатори дійства започатковують конкурс на найкращі відеозвернення. Їх саме в Новий рік покажуть на Софійській площі. Також в новорічну ніч, як традицію, започатковують конкурс на найкраще виконання української пісні. Аби червоною ниткою прошити Новий рік духом патріотизму, видатний громадський діяч та співак Олег Скрипка запропонував облаштувати на Софійській площі дерево миру та бажань, де кожен писатиме свої побажання на жовто-блакитній стрічці. Окрім цього, Олег Скрипка, обіцяє навіть симфонічний оркестр і рекордно масове виконання колядок. «Запровадити не тільки гала-концерт 31 грудня, а й 1 січня», — говорить співак.

А з 7 січня на Софійській площі проходитиме зимова Країна мрій. У програмі святкового дійства безліч заходів, які відображатимуть величну історію та пропагуватимуть виключно українські народні традиції. На киян чекають різдвяні розваги для дітей та дорослих, майстер-класи від народних майстрів, вертепи, щирі співи біля вогнищ. Організатори свята сподіваються, що цей Новий рік сподобається українцям та киянам зокрема, і надіються, що це місце і такий формат стануть традиційними для Києва ■

Інсулін ціною в життя

■ В цьому році сотні тисяч пацієнтів в Україні стикнулися із нестачею життєво необхідних ліків, серед яких несподівано може з'явитися і інсулін

В Україні нараховується офіційно 1 300 000 людей із цукровим діабетом. Це хронічне неінфекційне захворювання – невилковне, але життя людини із діабетом може бути повноцінним за умови наявності у неї спеціальних препаратів. Серед таких необхідних препаратів провідне місце посідає інсулін. Щоденно 160 000 громадян України, які мають цукровий діабет, залежать від того, чи мають вони достатню кількість цього препарату, та чи можуть своєчасно його використати.

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ | спеціально для «Хрещатика»

ІЗ ПОЧАТКОМ осені цього року містами України прокотилася хвиля протестів та демонстрацій, організованих пацієнтськими громадськими організаціями. Пацієнтська громада була фактично змушена вийти на вулицю через катастрофічну ситуацію, яка склалася в державі із забезпеченням громадян життєво необхідними ліками. За 10 місяців (на момент початку протестів), за словами організаторів акцій, чиновники Міністерства охорони здоров'я змогли провести тільки 20 % закупівель необхідних ліків. Через таку злочинну халатність, за словами представників пацієнтської громади, жертвами нестачі ліків стають 1 607 громадян щодня (!). Під смертельною загрозою опинилися пацієнти із гемофілією, фенілкетонурією, муковісцидозом, онкологічними захворюваннями. Загроза опинитися без ліків нависла і над українцями з цукровим діабетом. В переддень Всесвітнього дня діабету, який в світі традиційно відзначається 14 листопада, подібна тенденція в реаліях важкої економічної та політичної (війна як-не-як) ситуації ставить під загрозу життя не тисяч і навіть не десятків тисяч, а мільйонів наших співвітчизників.

Інсулін – це перепустка до життя

Перш ніж розмірковувати над проблемами із забезпеченням препаратами інсуліну наших співвітчизників, спробуємо розібратися, а що це таке – інсулін, і навіщо він потрібен нам. Інсулін в нашому організмі – це спеціальний гормон, який виробляється в підшлунковій залозі особливими клітинами, які медики називають «островками Лангерганса». Особлива функція інсуліну полягає в тому, що він забезпечує потрапляння глюкози – головного джерела енергії – в клітину, тим самим забезпечуючи останню необхідним для життя ресурсом. Тобто інсулін відіграє роль перепустки, яку використовує глюкоза для потрапляння в клітину. Спробуємо описати цей процес. Коли ми їмо, наш організм разом із продуктами отримує необхідні елементи, які і складають основу його життєдіяльності, – білки, жири та вуглеводи. Білки виступають в ролі будівельного матеріалу для наших клітин, жири та вуглеводи прийма-

ють активну участь в енергетичному живленні організму та забезпеченні його різноманітних функцій. Особливо це стосується останніх – вуглеводів. В процесі «переробки» вуглеводи, отримані разом із їжею, розчіпляються на глюкозу, фруктозу та галактозу. Саме глюкоза є головним постачальником пального для нас та разом із кров'ю потрапляє в різноманітні клітини організму, живлячи їх та продовжуючи їхнє життя. Але цей процес не настільки простий, бо для того, щоб клітина впустила до себе глюкозу, їй необхідно пред'явити спеціальну перепустку. Цією перепусткою для глюкози є як раз той самий інсулін, який, наближаючись до клітинної мембрани, пом'якшує її та за допомоги роботи спеціальних білків транспортує глюкозу всередину. Якщо в організмі відсутній інсулін, то глюкоза не потрапляє в клітину, залишаючись та накопичуючись в крові людини. Це призводить до негативних наслідків для здоров'я, до поступового отруєння нашого організму. І хоча надлишки глюкози виводяться із організму разом із сечею (саме тому типовим свідченням того, що у людини діабет, є часте відвідування туалету), висока концентрація глюкози в організмі, в окремих органах, в першу чергу в печінці, завдає руйнівних наслідків. Прямими наслідками високого рівня глюкози є такі проблеми, як втрата ваги, сухість шкіри, слабкість, погіршення зору, нервова дратівливість, погіршення настрою.

В той же час неможливість потрапляння глюкози до клітини призводить до її «голодування». Не впускаючи до себе глюкозу, клітина починає страждати від нестачі енергії. Наш мудрий організм для того, щоб хоча б частково компенсувати цю нестачу, вмикає процеси вироблення спеціальних хімічних речовин, які утворюються в результаті розпаду жирів – кетонів. Кетони використовуються клітинами у якості альтернативних до глюкози джерел енергії. І все б нічого, але проблема полягає в тому, що велика кількість кетонів в крові порушує нормальну діяльність організму та може призвести до кетоацидозу.

Функції інсуліну:

- Забезпечує потрапляння глюкози в клітину

■ Стимулює створення запасів глюкози в печінці (у вигляді глікогену)

■ Стимулює утворення жирів із надлишків вуглеводів

■ Стимулює утворення білкових компонентів в організмі

Симптоми надмірної кількості кетонів в організмі:

- нудота
- швидка втомлюваність
- біль в животі
- важке дихання
- біль у грудях
- сонливість
- діабетична кома

Нестача інсуліну або ж його неприйняття клітинами організму призводять до розвитку небезпечного захворювання – цукрового діабету. У випадку, коли через якісь причини організм перестає виробляти інсулін, або ж клітини не сприймають його та не впускають до себе глюкозу, у людини розвивається цукровий діабет. Якщо в організмі людини перестав вироблятися інсулін, а клітини, який за це відповідали, зруйновані (цей процес називається «аутоімунним»), коли клітини організму атакують одна одну), розвивається цукровий діабет 1-го типу. Пацієнт із таким типом все життя живе в залежності від препарату, який дублює природний інсулін.

Якщо ж процес вироблення в організмі людини інсуліну не припиняється, але через невідомі причини клітини не сприймають свій рідний інсулін, людина стає жертвою цукрового діабету 2-го типу. Цей різновид діабету хоча і вважається інсулінонезалежним, тобто для нормалізації роботи організму людини не потрібно вводити інсулін штучно, але все ж таки із розвитком захворювання людина із діабетом 2-го типу так само може бути змушена використовувати інсулінові ін'єкції для збереження повноцінного життя.

Позбавити інсуліну – це позбавити життя

У 2012 році від цукрового діабету померло близько 1,5 мільйона осіб. І не в останню чергу це сталося саме через проблеми із постачанням інсуліну. В Україні ситуація із забезпеченням людей із діабетом до цього часу залишалася більш менш стабільною завдяки законодавчо закріпленому в Державній цільовій програмі «Цукровий діабет» на 2009-2013 роки обов'язку держави забезпечувати людей із діабетом безкоштовним інсуліном. Час від часу траплялися проблеми із забезпеченням препаратом в окремих містах чи навіть регіонах країни. Погіршення економічної ситуації, політична нестабільність та військова агресія з боку сусідньої держави – всі ці фактори не могли не вплинути на процес забезпечення людей із діабетом необхідними ліками та засобами. У відповідь на таку ситуацію відразу кілька громадських організацій звернулися до влади із вимогою прискорити ухвалення Національної програми «Цукровий діабет

2014-2018» (документу, який має продовжити практику державного забезпечення людей із діабетом необхідними препаратами). В своєму відкритому листі на ім'я Президента громадські активісти пропонували визнати на державному рівні, що цукровий діабет в Україні є «складною комплексною політичною, економічною, соціальною, медичною, гуманітарною, культурною проблемою, вирішення якої засобами однієї лише галузевої медичної дії та управління не є ефективним». При Міністерстві охорони здоров'я України було створено спеціальну робочу групу для розробки проекту цієї програми, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України стосовно економічного та раціонального використання державних коштів. Роботу цієї групи, як і інших аналогічних груп, було призупинено до «покращення економічної ситуації в країні». Так само було перенесено на 1 січня 2015 року початок пілотного проекту з реімбурсації цін на інсулін. Цей досить неоднозначний проект передбачав обмежене застосування нової моделі розподілу інсуліну серед громадян із діабетом. Фактично зміст держави, яка через МОЗ України збирала інформацію про потреби регіонів в інсуліні, проводила закупівлю та централізовано перерозподіляла інсулін між структурними підрозділами МОЗ в регіонах, в рамках пілотного проекту купувати інсулін буде сам пацієнт, а держава зобов'язується відшкодувати його вартість через певний період. Варто враховувати, що вартість інсуліну може складати від 150 до 1000 грн, а людині із діабетом 1-го типу необхідно по 3-4 ін'єкції щодня. Не складно визначити загальні витрати, які має понести кожен пацієнт, очікуючи, поки держава поверне йому гроші.

Замість висновку про те, наскільки важливий інсулін для людини із цукровим діабетом, наведемо лише частину інтерв'ю, зробленого автором цього матеріалу. На запитання про своє життя із цукровим діабетом відповів простий хлопець, яких мільйони на нашій землі. Його звали Олексій, йому 25 років, родом з Вінниці.

Наступного разу, коли черговий ділок захоче винайти нові механізми економії державних коштів на інсуліні (не на власному автопарку, дорогих яхтах та щотижневих відпустках на Мальдівах) нехай він згадає слова цього хлопця ■

Олексій, 25 років, Вінниця: «Інсулін для мене – це життя, немає прийому інсуліну – немає життя»

Я змушений приймати препарат три рази на день: дві ін'єкції вранці, дві ввечері і одна в обід. Якщо запізнююсь з ін'єкцією, то отримаю погіршення власного здоров'я і самопочуття. Зараз поки що інсулін мені видає держава, раніше за бюджетні кошти також видавали глюкометри – апарати для вимірювання рівня цукру в крові. Все інше, а це і тест-смужки для визначення рівня глюкози в крові, і інші препарати, я змушений купувати за свої кошти.

Останнім часом зріс ризик залишитись без інсуліну, тому що були створені спеціальні комісії, які вирішують, чи видавати людині інсулін, чи ні, спираючись на результати аналізів на глікозильований гемоглобін. Мабуть, це пов'язано із економічною ситуацією в Україні та байдужістю до корупції в медицині. Але як би там не було, держава повинна забезпечувати людей із діабетом інсуліном, бо від цього залежить, чи будуть вони жити, чи ні».

Збірна завершує рік миром

Вітчизняна команда зіграла у нульову нічию з литовцями

На столичному НСК «Олімпійський» відбувся останній матч збірної України в 2014-му році, в якому вітчизняні футболісти приймали команду Литви і зіграли внічию — 0:0. Зустріч пройшла з невеликою перевагою господарів поля, які не змогли її реалізувати. Господарі поля грали досить обережно, що значно вплинуло на результативність. Тим не менше, суперник вміло оборонявся, а при першій можливості атакував ворота Дениса Бойка. Так, кілька небезпечних моментів не реалізував Маріус Станкявічус. В українців, зазвичай, найбільш гострим гравцем в атакуючій лінії був Андрій Ярмоленко. У підсумку матч завершився нульовою нічиєю.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

В ОСТАННЬОМУ матчі 2014 року національна збірна України на НСК «Олімпійський» у Києві розійшлася миром з командою Литви. Зустріч була товариською, тому відразу було зрозуміло, що Михайло Фоменко перевірить найближчий резерв команди. Власне, він і сам цього не приховував, напередодні зазначивши, що молодь отримає шанс.

Незважаючи на значне оновлення складу, «синьо-жовті» з перших хвилин матчу почали демонструвати суперникам, що налаштовані лише на перемогу. Постійні позиційні атаки з використанням флангів та з допомогою креативного Романа Безуса у центрі поля, а також завдяки активному пресингу литовців на їх половині поля поставили гостей у складне

становище в першому таймі. Перший небезпечний момент українці створили на 20-й хвилині зустрічі. Микола Морозюк нависив з лівого флангу, Роман Безус відгукнувся на передачу і у дотик завдав удар у рамку воріт збірної Литви, але воротар суперників продемонстрував на диво швидку реакцію, відбивши м'яч. Щоправда, вже у наступному епізоді литовці могли покарати наших гравців за необачність біля власних воріт. Активний Матулявічюс вийшов майже віч-на-віч із воротарем, обігравши Віталія Вернидуба, але Денис Бойко майстерно зрізав кут, а подачу форварда гостей нейтралізував Морозюк.

На 27-й хвилині голевий момент був у Дениса Олійника. Руслан Ротань подав кутовий, Іван

Ордець скинув м'яч на дальню стійку, де Денис вже був готовий завершувати атаку, але воротар вправився несильним ударом голови у м'яч. Декілька разів українська збірна намагалася вразити ворота гостей після стандартів, зокрема тільки Ордець двічі вдало відкривався під навіси Руслана Ротаня, але влучність завершальних ударів у виконанні нашого захисника залишала бажати кращого.

У другому таймі наставник збірної України кинув у бій важку артилерію: одразу після перерви на поле вийшли лідери збірної Андрій Ярмоленко та Євген Коноплянка. Швидкість на полі зросла, а команди почали радувати вболівальників більш якісною грою на атаку. На 48-й хвилині Безус отримав пас від Коноплянки і наважився на удар з лівої ноги з 20-ти метрів, але м'яч пролетів вище поперечини. Слід також згадати небезпечний фірмовий «постріл» Ярмоленка у дальній кут воріт на 63-й хвилині, але удару Андрія бракувало влучності — м'яч розминувся з воротами гостей.

Натомість контратаки та голеві моменти збірної Литви у другому таймі були більш небезпечними. На 52-й хвилині воротар збірної України потягнув м'яч з дальнього кута після удару Новіковаса. Наприкінці гри Денис Бойко як мінімум ще двічі врятував нашу команду від неприємностей: спочатку голкіпер зреагував на удар Станкявічюса із забійної позиції, а згодом потягнув голевую

спробу Черних із дальнього кута власних воріт.

Михайло Фоменко активно проводив заміни протягом другого тайму, але на перебіг подій на полі вони майже ніяк не вплинули. У підсумку головна національна команда завершила футбольний рік з нулями на «Олімпійському». Після матчу головний наставник збірної Микола Фоменко так прокоментував гру своїх підопічних: «Тренерська робота така, що неможливо бути повністю задоволеним або незадоволеним діями команди. Думаю, усі ми отримали достатньо інформації щодо сьогоднішньої гри. Була надана можливість проявити себе у поєдинку багатьом людям. Єдине, чим я можу бути незадоволений: якщо б можна було поміняти місцями матчі зі збірними Люксембургу та Литви, команда була б більш вмотивованою. Після Люксембургу не всі «я» гравців були з ними. Багато журналістів та вболівальників висловлювали думку, що збірні України у відборах ЧС-2014 і Євро-2016 — дві різні команди. Дійсно, це дві різні команди. У кваліфікації на першість світу усі футболісти були живі й здорові, не було ніяких кадрових проблем. Ми грали майже одним і тим же складом, у всіх збірників була хороша спортивна форма. А зараз так: один матч — одні проблеми, другий — інші проблеми. Стабільність складу є запорукою стабільної і якісної гри. Якщо її немає — важливий тільки результат, чого ми і прагнули досягти» ■

легка атлетика

Доха стала столицею Чемпіонату світу-2019

Чемпіонат світу з легкої атлетики в 2019 році відбудеться в Доці (Катар). Про це було оголошено на спеціальній конференції в Монако, повідомляє офіційний сайт Міжнародної федерації легкої атлетики (IAAF). Доха в боротьбі за право проведення змагань обійшла американський Юджин та іспанську Барселону. У першому раунді голосування Доха отримала 12 голосів, Юджин — 9, Барселона — 6 (вибула з боротьби). У другому раунді: Доха — 15, Юджин — 12. «Я радий назвати столицю ЧС-2015 — місто Доху», — прокоментував підсумки голосування президент IAAF Ламін Діак. Найближчі чемпіонати світу пройдуть з 22 по 30 серпня 2015 року в Пекіні (Китай), та з 5 по 13 серпня 2017 року в Лондоні (Велика Британія). Попередній турнір відбувся у 2013 році в Москві (Росія).

теніс

Ілля Марченко і Денис Молчанов — переможці парних змагань на турнірі серії Челленджер

Українські тенісисти Ілля Марченко і Денис Молчанов стали переможцями змагань в парному розряді на турнірі серії Челленджер в Брешії (Італія). У фіналі наші спортсмени переграли чесько-польську пару Роман Жебаві/Блажей Коніуш — 7:6 (4), 6:3. Додамо, що для Марченка це 2-й парний титул на турнірах серії Челленджер, а для Молчанова — 10-й. Нагадаємо: Ілля зробив дубль на цих змаганнях, завоювавши парний і одиночний титули.

фехтування

Ганна Шемякіна — бронзова призерка етапу Кубка світу

15-16 листопада в Сючжоу (Китай) відбувся етап Кубка світу з фехтування на шпагах серед жінок. Бронзовий призер Чемпіонату світу-2014 українка Яна Шемякіна завоювала свою першу нагороду в поточному сезоні, піднявшись на третю сходинку п'єдесталу пошани. Успішно обігравши росіянку Олександрю Магдич і трьох китайок — Гун Жун Хоу, Ін Мін Хоу і Юджі Сун, українка в півфіналі поступилася лідеру світового рейтингу і майбутній переможниці змагань угорці Емеше Сас, яка у вирішальному поєдинку була сильнішою за румунку Анну-Марію Бранза — 14:9. Анфіса Почкалова, яка три тижні тому завоювала золото етапу Кубка світу в Ліньяно, цього разу фінішувала на п'ятнадцятому місці. Потрапити до вісімки найсильніших Анфісі завадила спортсменка з Гонконгу Вай Ман Конг (11:10). В командному турнірі українки посіли тринадцяте місце.

Фото з www.fifa.org.ua

Очільник столиці привітав вейкбордистів

■ Українські спортсмени тріумфували на Чемпіонаті світу

Нещодавно в столиці ОАЕ Абу-Дабі відбулася світова першість з вейкбордингу. Попри те, що цей вид спорту став популярним не так давно, вітчизняні спортсмени здобули на змаганнях рекордну кількість медалей — три золоті, дві срібні та одну бронзову нагороду. Таке досягнення не могло залишитися поза увагою міської влади, і тому спортсменів відзначили. Мер Києва особисто вручив вейкбордистам нагороди та дипломи.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

ВІДОМО, що українські екстремали завжди були одними з найкращих у світі. Нарешті до когорти «людей, які грають на межі» долучилися й вейкбордисти. Ковзання по воді на дошці або на лижах медики світу визнали найкориснішими для здоров'я видами фізичної активності. Воднолижний спорт досить безпечний, і тому не випадково са-

ме тут зафіксовано широкий віковий діапазон: катаються від 2,5 до 97-ми років. Це досить сучасний, модний вид спорту. Фізичне навантаження на свіжому повітрі в поєднанні з сонцем і водою робить вейкбордистичні бази центром приємного проведення дозвілля, розваг, оздоровлення, тренувань, шоу і веселою тусовкою. Попри свою

молодість (Федерація вейкбордингу була заснована не так давно, а саме: у 2007 році), наші спортсмени відразу ж почали активно виступати на змаганнях міжнародного рівня. Очевидно, що з таким стрімким поступом нагороди не змусили на себе довго чекати. Однак мало хто вірив, що цього року їх буде настільки багато, до того ж, найвищого рівня.

5-7 листопада в Абу-Дабі (ОАЕ) відбувся Чемпіонат світу 2014 WWA Wake Park World Championships. На цих змаганнях Україну представляли 8 спортсменів. Варто зазначити, що всього на першості виступило 127 вейкбордистів з 26-ти країн світу. Однак наші екстремали не загубилися і вперше в історії здобули 6 нагород. Зокрема в дорослих змаганнях вітчизняні спортсмени мають два золота, які вибороли Дмитро Массалов та Варвара Долиніна. Крім того, в активі Дмитра ще й срібна

У столичній мерії Київський міський голова Віталій Кличко вручив нагороди призерам світової першості з вейкбордингу

нагорода в іншому виді програми. Ще однією призеркою стала Ірина Бушкова, у неї також срібло. Серед юніорів на найвищу сходинку п'єдесталу зійшла Анастасія Пономаренко, а серед юнаків — шестирічний Данило Клещар, у нього — бронзова медаль.

Звичайно, така визначна подія не залишилася без привітань та нагород і на рідній землі. Київський міський голова Віталій Кличко вирішив особисто приві-

тати тріумфаторів світової першості, нагородивши їх почесними дипломами та пам'ятними відзнаками. «Хочу зазначити, що у нашому водному парку невдовзі планують проведення змагань міжнародного рівня. Сподіваюсь, що наші хлопці та дівчата постраються не лише повторити своє досягнення, а й перевершити його. А кияни неодмінно будуть тримати кулаки й вболівати за них», — зазначив пан Кличко ■

«Будівельник» виявився сильнішим за «Черкаських Мавп»

■ Кияни продовжили свою переможну серію

У цікавому та сповненому інтриги матчі чинний чемпіон «Будівельник» виявився сильнішим за «Черкаських Мавп», здобувши виїзну перемогу з рахунком 79:71. Киянин Денис Лукашов провів черговий яскравий матч, вкотре підтвердивши свою вагомую роль у столичній команді. Важливі кидки з середньої та дальньої дистанції, гарна гра на підбираннях і, як завжди, продуктивні передачі допомогли киянам здобути перемогу, а захисникові — записати на свій рахунок 18 очок, 11 підбирань і 9 передач.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

ПРОБЛЕМИ «Будівельника» в ротатії (зіграти не змогли Івшин і Буцький) не завадили команді вельми солідно увійти в гру на чужому паркеті. Підопічні Віталія Чернія дуже непогано потрапляли в ціль, що допомогло їм здобути локальну перемогу за підсумками першої чверті — 16:21.

Не нав'язали «Мавпи» своїм гостям серйозної боротьби і в другій десятихвилині. Хороші відрізки від тріо центрових (Анікієнко-Тищенко-Анісімов) під кільцем і відмінна гра на підступах до периметру призвели до семиочкового відриву гостей і за підсумками другої десятихвилини. На велику перерву «Мавпи» та їхні гості йшли за дванадцятьма очків

переваги на користь чинних чемпіонів — 30:42.

Ривок черкащан на старті другої половини, головним ініціатором якого став Завадський, змусив Віталія Чернія брати таймаут після того, як господарі підібралися на відстань 5 пунктів. На жаль, відразу ж це не допомогло чинним чемпіонам — Ранделс, Хемілтон і все той же Завадський зрівняли рахунок лише на 5-й хвилині третього відрізка. «Мавпи» навіть вийшли вперед на 1 очко, але в складний момент «будівельники» проявили стійкість, досить швидко повернувши собі 8 очок гандикапу — при двох точних дальніх від Лукашова. На останню перерву

Захисник "Будівельника" Дмитро Забірченко (у центрі) допоміг своїй команді 8-ма набраними очками у матчі проти "Черкаських Мавп"

суперники йшли вже за 11-очковою перевагою киян — кидок із сиреною з кутка після відмінної передачі Лукашова реалізував Пустозонов.

В останній чверті «Мавпи» намагалися наздогнати Лукашова і компанію, але «будівельники» не-

погано оборонялися, а коли за 6 хвилин до кінця основного часу за перебір фолів відпочивати сів Хемілтон, шансів стало зовсім небагато. Команду Міхельсона як міг тягнув Ранделс, але цього вечора кияни були об'єктивно сильнішим. За 28 секунд до сире-

ни два штрафних у ціль від Кольченка зробили рахунок 71:77 і, по суті, закрили інтригу. У підсумку 79:71 — і столичний клуб продовжує посідати другу сходинку у турнірній таблиці, відстаючи від южненського «Хіміка» на дві перемоги ■

«Калинова моя Україна» у музиці, співі та танцях

■ Фольклорно-етнографічний ансамбль «Калина» презентував нову програму

Цього місяця у Київському національному академічному театрі оперети відбувся концерт Українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина». На сцені він представив кращі зразки вокального, музичного та хореографічного жанрів різних регіонів нашої України.

Марія КАТАЄВА | «Хрещатик»

ЗАСНОВНИК колективу — заслужений діяч мистецтв України Валерій Дебелий — після довгих років розлуки з ансамблем «Калина» (10 років роботи в Канаді у своїй приватній академії танцю «Valeriy Dance Academia») повернувся додому і знову його очолив. За ці два роки йому вдалося оновити кадрову політику в усіх цехах, укріпивши творчий склад колективу. Мета була одна — повернути класичний спадок програми і оновити її новими концертними номерами. Ансамбль «Калина» відрізняється від інших колективів музичністю, пластичністю, образністю. «Фольклорне мистецтво — це творчість народних мас, — впевнений Валерій Дебелий. — Робота з фольклором дає можливість створювати сценічний матеріал, де в музиці, танці та співах ми представляємо свою національну культуру і ідентичність». Жанро-

вий симбіоз (музика, вокальний жанр, танець та живописні костюми) — це та домінанта, що дає змогу гармонічно представити регіони країни, а саме: Закарпаття, Гуцульщину, Буковину, Лемківщину, Бойківщину, Полісся, Слобожанщину, центральну та східну Україну.

«Мій творчий фундамент тримається на платформі знань видатних майстрів ХХ століття (послідовників видатного балетмейстера і педагога Маріуса Петіпа: Федора Лопухова, Петра Гусева, Ольги Берг, Павла Вірського), навчанні у Петербурзькій консерваторії на факультеті режисури балету, а також на практичному досвіді, багаторічній праці солістом балету та балетмейстером-постановником ансамблю танцю імені Павла Вірського, — розповідає Валерій Григорович. — Мої педагоги стверджували: «Таланту навчитися не-

можливо, але дати знання, без котрих і великий талант безпорадний — необхідно». Саме професійний практичний досвід артиста балету, помножений на знання, дає неповторну естетику мистецтва».

Майстри говорять, що через особисту творчість автора в різних жанрах мистецтва ми пізнаємо дух культури нашої нації. Цьому є підтвердження — успішна презентація концертної програми ансамблю «Калина» 17 березня у Львівському національному театрі опери і балету та концерт на Яворівському полігоні для учасників міжнародних навчань «Репід Трайдент 2014». У листопаді цього року «Калина» представила своє мистецтво у Київському національному театрі оперети. «Ми йдемо до нових прем'єр в усіх жанрах, — запевнив Валерій Дебелий. — Розглядаємо традиції і новаторство як ланцюги неперервного і

Завдяки поєднанню різних жанрів — як-от музика, спів, танець та живописні костюми — ансамбль «Калина» яскраво представляє фольклор регіонів України

закономірного розвитку та оновлення мистецтва, бо сьогодні — це вчора, яке переходить в завтра».

Протягом двох відділів концерту на сцені промайнули усі фольклорні барви України, а це результат багаторічних мандрівок художнього керівника ансамблю країною. Цікавою прем'єрою став номер «Скрипаль» на музику Василя Гекера, яку виконав соліст оркестру Назарій Заверюха, це вдалий приклад поєднання музичної та пластичної драматургії. Відновлені хореографічні номери «Мишинські дрібонькі», «Толока» та «Карпатська сюїта», що яскраво представляють характер регіонів — не в останню чергу завдяки акторській, емоційній та пластичній майстерності виконавців.

Окрасою концертної програми став виступ вокального ансамблю, який виконав маловідомі на-

родні пісні регіонів України. Зокрема, це новий цикл весняних пісень гаївок (він став експозицією до жіночого танцю «Веснянка») та фольклорні пісні Слобожанщини в обробці Івана Синельникова. Соліст оркестру (цимбали), учень Георгія Огратіну Василь Паланюк, був не лише віртуозом гри, а й диригентом оркестру. Гості почули пісні у майстерному виконанні соліста ансамблю Геннадія Бригінця та заслуженої артистки України А. Синкевич.

Концертний номер «Донецька кадрили» на музику Ігоря Шамо ще раз нагадав про те, що наша Україна єдина та неподільна. Фінальним номером програми «Калинова моя Україна» став «Гопак», феєрія співу, музики, танцю, технічних елементів, що відтворюють палкий, темпераментний і радісний характер українців ■

Кульмінацією концерту стало виконання твору «Янголи печалі» Гіт Канчелі, присвяченого останнім драматичним подіям в Україні

ВІД ПОЧАТКУ відкриття не ювілейного — сто п'ятдесят першого — сезону ківська філармонія тішить не одиничними сильними й аншлаговими концертами. Так, потужним був фестиваль італійської барокової музики, тільки хороші відгуки можна почути про виступ Олега Криси, минулої суботи порадував Моцартом та «великим і жакливім» Шенбергом піаніст Олексій Любимов, і ось — Кремер.

До цього концерту у філармонії віднесли з особливою відповідальністю. Приємно здивувала змістовна концертна програмка, підготована ківським видавництвом «Лаурус», де, крім біографічних матеріалів про музикантів, опубліковано фрагменти з нової книги Романа Кофмана, що зіграли роль своєрідного коментаря до концерту.

На «непересічність» вечора вказувала присутність офіційних осіб

Янголи для Києва

■ У столиці виступив Гідон Кремер

В Колонному залі імені Миколи Лисенка Національної філармонії України відбувся концерт за участю всесвітньо відомого латвійського скрипаля.

Олеся НАЙДЮК | спеціально для «Хрещатика»

(до останніх можна зарахувати, зокрема, українського экс-президента Леоніда Кучму), а також відомих ківських інтелектуалів — з тих, яких не часто зустрінеш у філармонії (був, наприклад, Андрій Курков).

Після привітання посла Латвії в Україні Аргіті Даудзе (захід відбувався за підтримки Латвійського посольства і був присвячений 96-й річниці проголошення Латвійської Республіки) зазвучала музика Йоганна Себастьяна Баха. Після Кофман включив до програми концерту з Київським камерним оркестром один з останніх творів Баха, «Мистецтво фуґи»; в ролі солістів виступили Валерія Балаховська (орган), Олексій Колесник (скрипка) і Артем Полуденний (віолончель). А також наприкінці першого відділення концерту оркестр зіграв

знамениту бахівську ре-мажорну Арію з сюїти № 3. Випереджаючи запитання читачів «чому Бах?», ми відповімо словами Кофмана, який порівнює музику Баха з нерозгадуваним кросвордом, який він частково таки розгадав: «Не знаю, як мої колеги, але я заповнив у величезному кросворді лише пару клітинок. Знаю, що музика Баха розгладжує зморшки, знижує пульс, покращує зір і відсуває горизонт».

У другій половині вечора на сцену вийшов Гідон Кремер зі своєю супутницею, литовською віолончелісткою Гідре Дірванаускайте, і ківській публіці представили «Тему з варіаціями» для скрипки і віолончелі з оркестром (1966) Міклоша Рожа. Музику цього угорського композитора, який з початком Другої світової війни, перебравшись до США, став американським

композитором і помер у 1995-му, у нас не знають. Швидше, мабуть, на слуху оscarоносний фільм Альфреда Хічкока «Заворожений», до якого він писав музику. Представлений твір — це своєрідний синтез «оциганених» мелодій з рапсодій Ліста та «Угорських танців» Брамса, а також в цій музиці є щось від «ритмічної драматургії» Стравінського.

Втім, кульмінацією концерту стало виконання «Янголів печалі» для скрипки, віолончелі, дитячого хору і оркестру Гіт Канчелі, який, до речі, спеціально приїхав на ківський концерт. Саме цей твір, написаний в 2013 році, присвячено драматичним подіям в Україні останнього часу та жертвам цих подій. Це музика, як майже вся музика у Канчелі, тиха й «безтілесна», що парадоксальним чином, за словами Кофмана, «дихає, знерухомлена», де все, здається, тут відіграють, звісно, дитячі голоси (найкращі слова похвали заслугує хор «Щедрик» та диригент Маріанна Сабліна), але смисловим центром залишається скрипка... в руках Гідона Кремера ■

Палітра сучасного мистецтва

■ В «Мистецькому Арсеналі» стартував IX форум ART-KYIV Contemporary 2014

46 проектів від вітчизняних митців та арт-інституцій із різних регіонів України, а також кілька іноземних — несхожих за технікою виконання, стилем та темами — відвідувачі «Мистецького Арсеналу» мають змогу оглянути до кінця наступного тижня. Спеціальним гостем виставки є іспанець Хосе-Марія Кано. Його роботи, присвячені кориді, апелюють до теми боротьби за свою долю.

Марія КАТАЄВА | «Хрещатик»

ВЕСЬ перший поверх «Мистецького Арсеналу» заповнено сучасним мистецтвом — проектів багато, тож кожен знайде собі щось до смаку. І хоча на початку ART-KYIV Contemporary задумувався як комерційний арт-ярмарок, сьогодні він швидше є платформою для знайомства із сучасним мистецтвом широкого кола глядачів. За переконанням генерального директора «Мистецького Арсеналу» Наталії Заболотної, форум є передусім простором для художньої комунікації, майданчиком для висловлення та рефлексії.

«Мить правди» від Хосе-Марії Кано

Поважним гостем виставки став іспанський митець Хосе-Марія Кано, який є не лише художником, а й композитором (зокрема, його авторству належить опера «Luna», яку виконував Пласідо Домінго, та гімн футбольного клубу «Реал Мадрид»). До Києва він привіз проект «Si cecidit de genu rignat» (з лат.: «навіть якщо впаде, він продов-

жить боротьбу на колінах»), в основному присвячений мистецтву кориди. «В тавромахії є вираз «мить правди» — це той час, коли тореадор опиняється на межі життя і смерті, вирішується його доля, — підкреслює посол Іспанії в Україні Херардо Анхель Бугайо Оттоне. — Власне, це є дуже актуально для України, яка теж має взяти свою долю як бика за роги». Назву для проекту митець обрав з твору Сенеки, який прожив важке життя і вважав, що людина має гідно зустрічати будь-які випробування і йти своїм шляхом. Роботи Хосе-Марії Кано через тему кориди і відображають цю боротьбу з долею. Незвичні картини виконані у техніці енкаустики (живопис воском), тож проходячи повз, відвідувачі відчувають запах воску. Митець переживав і слідував за подіями в Україні — їм він присвятив окремий твір «2014. Україна», який ніби-то відтворює шматок газетної шпальти, де йдеться про відчайдушну боротьбу. Поряд — автопортрети майстра (олія та акварель), певно, як данина популярному нині селфі.

Від малюнків ручкою до інсталяцій

«Ми готуємося до форуму протягом року, уважно спостерігаємо, що відбувається в мистецькому житті країни, та відзначаємо для себе найцікавіше, — розповів експерт IX ART-KYIV Contemporary Олександр Соловйов. — Тут можна побачити представників різних поколінь художників». В експозиції переважають роботи 2013-2014 років. Тому й не дивно, що чільне місце посідає рефлексія останніх подій — фотографії з Майдану та Межигір'я, відео «Жінка і війна», групова експозиція «Інший Донбас», що спростовує стереотипи про цей регіон, інсталяція «Artnamet» — карта України, викладена з клаптів із малюнками та написами на кшталт «Хай завжди буде Україна», «Донбас за мир» та «Змінюватися починай із себе». Проект «[un]moved» намагається дослідити проблему (нерухомості кордонів держави, а проект «Свої» — питання ідентифікації та консолідації. Хоча болюча проблематика і є домінуючою, але вона не єдина — на виставці можна помилуватися фірмовими краєвидами Анатолія Криволапа, гіпнотичним «Диптихом» Петра Лебединця, картинами Віктора Трубочанінова на міфологічні сюжети. Крім того, протести в Софії проти уряду Пламена Орешського презентують роботи місцевих художників і фотографів, а куточок Словенії через фото, відео-арт та живопис відтворює проект

ФОТО ОЛЕКСІЯ ВАНОВА

Для митця Хорхе-Марія Кано ритуал кориди є метафорою боротьби та випробувань, а його роботи виконані в авторській техніці енкаустики (живопис воском)

«Slovenia/ART scanning & Photoarchive».

Широкий діапазон і видів мистецтва — від малюнків кульковою ручкою (проект «Біро» на честь 115-річчя від дня народження винахідника сучасної кулькової ручки Ласло Біро) й живопису — до фотографій, відеоробіт та чудернацьких інсталяцій як об'єктів проекту «ZooAntropo».

Окремою платформою форуму стане дискусійна складова: зустрічі з філософами (22 листопада Валентин Гладких розповість про терористів та заручників, а 25 листопада Ольга Балашова проаналізує мистецтво програмування ре-

альності) та цикл лекцій про сучасну фотографію (26-30 листопада). Також під час проведення ART-KYIV Contemporary працюватиме освітній проект для дітей і підлітків «Арсенал ідей», а в рамках благодійної акції «З теплом у серці» збиратимуть теплі речі для бійців АТО і вимушених переселенців.

IX ART-KYIV Contemporary 2014 триває до 30 листопада (з 11.00 до 20.00) в НКММК «Мистецький Арсенал» (вул. Лаврська, 12). Вартість квитків: 50 грн, для школярів, студентів, пенсіонерів — 20 грн, дітям до 12 років, інвалідам 1-2 групи, військовослужбовцям — вхід безкоштовний ■

На першому поверсі Музею історії міста Києва можна побачити роботи п'ятох різних за авторським стилем фотохудожниць Швеції. Об'єднає їх мистецький погляд, заснований на особистому досвіді.

Наталка ГАЙ | спеціально для «Хрещатика»

КУРАТОР виставки «Різновіддалені» («Different Distances») Грегор Ульф Нільсон обрав п'ять фотографів, визначальними для яких є власна мова, естетика та особистісне ставлення. Випадково чи ні, виявилось, що всі вони — жінки.

Авторки — Деніс Грюнстейн, Юлія Хетта, Мартіна Хугланд Іванов, Юлія Пейроне та Елізабет Тол — належать до нового покоління шведських fashion фотографів, чії роботи публікуються в міжнародних мистецьких і модних виданнях.

«Різновіддалені» у світлинах

■ В Києві триває шведський фотопроєкт

Проект намагається показати, що фотографія є формою мистецтва. На думку Грегора Ульфа Нільсона, учасники досліджують межі реальності та створюють нові захоплюючі світи. Адже реальність не є однією для всіх, вона суб'єктивна — бачення її кожною людиною залежить від власних бажань, мрій, страхів.

До Києва виставка приїхала в рамках міжнародного турне, побувавши в Стокгольмі, Парижі, Берліні, Вашингтоні й Белграді та представлена киянам за підтримки Посольства Швеції в Україні та Шведського інституту. «Ми обговорювали, чи доречно в такий складний для України час показувати ці роботи, — розповів «Хрещатик» асистент куратора Михайло Педан (він родом із Харкова та нині очолює школу фо-

тографії в Стокгольмі). — Дійшли згоди, що не показувати — це значно гірше, бо означає погодитися з тим, що війна виграє. Щодо проекту, мушу відзначити майстерність куратора — авторки несхожі між собою, їх цікавлять різні речі, але поєднані в одному просторі, вони стають ще сильнішими».

Основною тематикою робіт Деніс Грюнстейн є жіночність та природа, в центрі її серії — жінки, обличчя яких закриває волосся. Романтичні роботи Юлії Хетта представляють альтернативний всесвіт, населений загадковими істотами, а деякі світлини нагадують портрети класичного живопису. Знімки Мартіни Хугланд Іванов привертають увагу гіпнотичною естетикою та створюють відчуття підглядання за

персонажами, наприклад, на пляжі. На портретах дівчат-підлітків Юлія Пейроне вихоплює швидкоплинні моменти, які вважаються «бракованими» для звичайних фотографій — коли моделі кліпають очима, позіхають тощо. Елізабет Толл черпає натхнення з особистих спогадів, історій, вражень і відчуттів, її роботи тісно пов'язані зі сюрреалізмом, а саме: дівчина, яка повисла на слоні, чи рідина, що виливається з глека.

В рамках проекту в понеділок, 24 листопада, о 13.30 шведський фотограф Томас Гуннарсон поділиться досвідом на зустрічі «Гендер кризис об'єктив камери».

Виставка «Різновіддалені» відкрита в Музеї історії міста Києва (вул. Б. Хмельницького, 7) до 4 грудня. Графік роботи: пн. з 10.00 до 16.00, вт.-нд. з 10.00 до 18.00 ■

Ранок
Температура: +1°
Атм. тиск: 754 мм рт. ст.
Вітер: 5 м/с
Вологість повітря: 77 %

День
Температура: +4°
Атм. тиск: 754 мм рт. ст.
Вітер: 6 м/с
Вологість повітря: 64 %

Вечір
Температура: +2°
Атм. тиск: 755 мм рт. ст.
Вітер: 5 м/с
Вологість повітря: 42 %

ДОЗВІЛЛЯ

Пореченков і Путін стали мішенню для українських військових у зоні АТО

БІЙ ПАДЛЮКУ!

АКТОР Михайло Пореченков і президент Росії Володимир Путін стали мішенню для українських військових в зоні АТО, повідомляє «СТИК».

Нагадаємо, МВС України відкрило кримінальне провадження проти Пореченкова по ст. 260 ч. 4 КК України (участь у складі незаконного збройного формування) після того, як російський актор стріляв з великокаліберного кулемета «Утес» в бік українських військових поблизу Донецького аеропорту. При цьому Пореченков був у бронезилеті і касці з написом «Преса».

Незабаром після порушення кримінальної справи актор заявив, що його стрільба в аеропорту була постановкою, а патрони — холостими, однак експерти спростували його слова — на відео видно, що Пореченков стріляє бойовими патронами з броненійно-запальними кулями ■

ДОМ ОФИЦЕРОВ **3.12** **19.00**

Медиа-партнёр **Хрещатик** **16+**

ПОЛИТА

СПЕКТАКЛЬ О ЛЮБВИ

Кинотрагедия по роману В.Набокова

замовлення квитків (04) 223-00-66 KVYTKY.com

PARTER.ua національний оператор 287 87 87

цей день в історії

1497 — португальський мореплавець Васко да Гама став першим європейцем, якому вдалось обігнути мис Доброї Надії.

1910 — початок Мексиканської революції — лідер опозиції Франсиско Мадеро закликав мексиканський народ до збройного повстання проти диктатора Порфіріо Діаса.

1917 — намагаючись перешкодити анархії та розгортанню громадянської

війни, Центральна Рада видала III Універсал, яким проголосила Українську Народну Республіку у складі федеративної Росії — після 250 років неволі український народ офіційно задекларував відродження власної держави.

1985 — компанія Microsoft випустила Windows 1.0 — перша спроба реалізувати багатозадачну операційну систему для IBM PC з графічним інтерфейсом.

сканворд

								дрібно ніжне пр'я на тілі птаха			Х
			відгадав три загадки Сфинкса		дружина рим. імператора Клавдія			син Іуды (Біблія)	фран. композитор, «Жизель», «Корсар»	міцний спиртний напій	Р
					богиня перемогти (міф.)			двогловий пугуга			Е
					відсутність масті (карт. гра)						Ц
					артистичний шинюк						А
					пахуче насіння — прянощі	осавець род. собак від грецьк. «великий»		нота	атмосферні опадки		Т
					число			спосіб плавання	вал, коток		И
	земний рай	частина селянської хати					укр. поет. «Мрія», «Сміх»	великі монументальні ворота			К
	бог торгівлі, мандрів	порода собак					орган нюку	грунт під водою			
										азалія	
										мати богів (міф. Азії)	
	взіреть, першотвір									я і ще хтось один	
			особа, яка фінансує проект								
			інд. факір					помпа	літкотворий розчин смол		

Відповіді на сканворд на 7-й стор.

Склали Оксана БАРКІНА

гороскоп

20 листопада

ОВНИ, не піддавайтеся на провокації в професійній сфері, будьте дипломатами, нині правлять бал партнери (ділові, шлюбні), сутички з начальством відгукнуться фатальним розривом. Психологічно трансформаційний процес триває, а якщо запити людей надто зухвалі, не поспішайте осуджувати нахаб.

ТЕЛЬЦІ, день таїть у собі «підводне каміння», тож не довіряйте нікому, особливо коли хтось пропонує «халявні» послуги. Утримайтеся від підписання ділових угод, не кльонте на гачок фінансових авантю. Проявляйте активність й не замикайтеся у гордій самоті — «сіно до корови не ходить».

БЛИЗНЯТА, довкола вас наелектризована атмосфера, спокійно та прагматично займайтеся поточними справами, не піддаючись на спокуси та провокації, тоді уникнете негараздів. На інтимному фронті невизначеність, багато чого незрозумілого.

У **РАКІВ** любовне свято, коли серце і плоть зливаються воедино і за бажання можна дістатися вершин на солод: серця з коханими б'ються в унісон! Не намагайтеся ідеалізувати світ, бо ризикуєте помилитися, адже реальність зовсім інша. Дотримуйтеся гармонії в стосунках із людьми, де чимало ворогів та конкурентів.

ЛЕВИ, події дня закликають до розв'язання сімейних проблем, реставрації приватного життя. У багатьох на обрії з'явиться об'єкт закоханості, і трепетне передчуття не зраджує... Поводьтеся достойно й не відлякайте любовних янголів, тут ви схильні помилятися, зробити помилкові висновки.

ДІВАМ завдяки глибокій емоційній реакції вдасться проникнути в психологічну ауру колективу й маніпулювати на свій лад його ресурсами, сприяючи максимальній продуктивності власних дій. Не «заземляйтеся», а енергійно атакуйте пешкоди, що виникли на шляху, і завзято працюйте до поставленої ділової мети.

ТЕРЕЗИ, атмосфера дня пронизана інтриганством, намаганням втягнути вас у небезпечну гру... Втім, інтуїтивно ви знайдете вихід із скрути. Сприя-

муйте головні зусилля на поліпшення матеріального стану, зробіть ревізію прибутків та витрат. Якщо на шляху зустрінуться заздрісні люди чи суперники, це знак того, що ви намагаєтеся вирішити питання з позицій власної вигоди.

СКОРПІОНИ, у вашому розпорядженні багато конструктивних можливостей для самореалізації, але ложкою дьогтю в бочці з медом можуть стати прорахунки, вас можуть обікрати, підсунути свиню. Бережіться злодіїв та шахраїв. Коли вам щось пропонують і це пов'язано з фінансовими витратами, не поспішайте, а все тверезо обдумайте.

СТРІЛЬЦІ, день кармічний, бурхливі емоції зашкалюють, що може створити неприємний прецедент у разі несвоечасної трансформації їх у практичне русло. Не займайтеся «самоїдством» — таємні тривоги та переживання посилять стрес, спровокувавши хвороби, що абсолютно недоречно, оскільки попереду на вас чекають грандіозні справи! Не діліться з першими-ліпшими сокровеними планами, пришикнуйте та накопичуйте сили для майбутніх звершень.

КОЗЕРОГИ, обставини закликають займати енергійну життєву позицію, діяти неординарно, прислухаючись до інтуїції. Головне — не «підігрівати» ситуацію, контролювати ентузіазм, вимагаючи і доказуючи те, що вважаєте за потрібне. Вчасно тисніть на «гальма», тоді не нашкодите собі й справам.

ВОДОЛІ, день екзаменаційний в кар'єрній сфері, вінчає собою здобутки на фахових теренах за минулий рік. Отже, як-то кажуть, курчат рахують восени — маєте те, що заслужили, і поки на більше не претендуйте, посадове сходження припиняється. Займайтеся виконанням доручених обов'язків, працюйте з радістю, вкладаючи душу в роботу.

РИБИ асоціюватимуться з потужним емоційним двигуном, який і виведе на продуктивну орбіту заплановані проекти, що донині лежали мертвим вантажем і потребують реалізації з одночасною терміною корекцією. Як не дивно, але саме емоційне піднесення, поєднане з практичними прорахунками і глибокою вірою та впевненістю, що все буде чудово, принесе високі результати.

Астролог **Любов ШЕХМАТОВА**